

STANDARD: **IJAZAH SARJANA DAN KEDOKTORAN**

Standard: Ijazah Sarjana dan Kedoktoran
memberikan garis panduan dan gambaran mengenai tahap minimum yang boleh diterima bagi program ijazah sarjana dan kedoktoran secara kerja kursus, mod campuran dan penyelidikan yang merangkumi program kedoktoran industri dan PhD secara kerja diterbitkan.

Agensi Kelayakan Malaysia
Tingkat 14, Blok B, Menara PKNS-PJ
No. 17, Jalan Yong Shook Lin
46050 Petaling Jaya
Selangor Darul Ehsan

Tel +603-7968 7002
Faks +603-7956 9496
Emel akreditasi@mqa.gov.my
Laman web www.mqa.gov.my

© Agensi Kelayakan Malaysia 2015
Kemaskini pertama: Disember 2013
Kemaskini kedua: Mac 2015
ISBN: 978-967-12354-9-2
Terbitan ini boleh dimuat turun dari laman web: www.mqa.gov.my

Salinan cetakan boleh didapati daripada:
Bahagian Standard
Agensi Kelayakan Malaysia

KANDUNGAN		SECARA PENYELIDIKAN	SECARA KERJA KURSUS DAN MOD CAMPURAN
PRAKATA		i	
SINGKATAN		iii	
1.	BAHAGIAN 1: VISI, MISI, MATLAMAT PENDIDIKAN DAN HASIL PEMBELAJARAN	1	36
2.	BAHAGIAN 2: REKA BENTUK DAN PENYAMPAIAN PROGRAM	5	40
3.	BAHAGIAN 3: PENILAIAN PEMBELAJARAN CALON	12	46
4.	BAHAGIAN 4: PEMILIHAN DAN KHIDMAT SOKONGAN CALON	16	50
5.	BAHAGIAN 5: STAF AKADEMIK	21	55
6.	BAHAGIAN 6: SUMBER PENYELIDIKAN / PENDIDIKAN	25	59
7.	BAHAGIAN 7: PEMANTAUAN DAN SEMAKAN PROGRAM	30	64
8.	BAHAGIAN 8: KEPIMPINAN, GOVERNAN DAN PENTADBIRAN	32	66
9.	BAHAGIAN 9: PENAMBAHBAIKAN KUALITI BERTERUSAN	35	69
10	LAMPIRAN : AHLI PANEL	70	
11	GLOSARI	71	

PRAKATA

Dalam usaha untuk memastikan kualiti program akademik di institusi pengajian tinggi di Malaysia, Agensi Kelayakan Malaysia (MQA) telah menerbitkan pelbagai dokumen, antaranya ialah Kerangka Kelayakan Malaysia, Kod Amalan Akreditasi Program (COPPA), Kod Amalan Audit Institusi (COPIA), Garis Panduan Amalan Baik dan Standard Program. Bagi membangunkan dan melaksanakan program pendidikan tinggi yang berkualiti di Malaysia, dokumen ini perlu dirujuk secara bersama.

Standard: Ijazah Sarjana dan Kedoktoran memberikan garis panduan dan gambaran mengenai tahap minimum yang boleh diterima. Ia merangkumi semua sembilan aspek bidang kualiti di Malaysia iaitu: Visi, Misi, Matlamat Pendidikan dan Hasil Pembelajaran, Reka Bentuk dan Penyampaian Program, Penilaian Pembelajaran Calon, Pemilihan dan Khidmat Sokongan Calon, Staf Akademik, Sumber Pendidikan / Penyelidikan, Pemantauan dan Semakan Program, Governan, Kepimpinan dan Pentadbiran, dan Penambahbaikan Kualiti Berterusan.

Standard ini telah dibentuk oleh panel setelah berunding dengan pelbagai Pemberi Pendidikan Tinggi (PPT) awam dan swasta, kementerian dan badan berkanun berkaitan, badan profesional, industri berkaitan dan juga pelajar.

Standard ini tidak bermaksud untuk memberikan ciri khusus program ijazah sarjana dan kedoktoran, terutamanya kepada perkara yang berkaitan dalam pembentukan kurikulum dan peruntukan sumber pendidikan / penyelidikan. Standard ini menggalakkan kepelbagaian dan membolehkan penyedia program untuk menjadi inovatif dan dapat mengkhususkan program mereka bagi memenuhi keunikan mereka sendiri di samping memastikan mereka menghasilkan siswazah yang dapat memenuhi kehendak profesion serta tanggungjawab kepada masyarakat.

Akhir kata, saya ingin merakamkan setinggi-tinggi penghargaan dan terima kasih kepada kesemua ahli panel atas sumbangan dan kerjasama yang diberikan, kesemua pihak berkepentingan yang telah memberikan maklum balas, semua pegawai MQA serta tuan rumah bagi semua lawatan perintis iaitu Asia e University (AeU) Universiti Multimedia (MMU), Universiti Tun Hussein Onn Malaysia (UTHM) dan Universiti Teknologi Malaysia (UTM) yang telah menyumbang ke arah pembangunan dokumen Standard: Ijazah Sarjana dan Kedoktoran. Tidak lupa juga sebutan khas kepada Majlis Dekan Pengajian Siswazah (MDPS) yang telah menghasilkan draf awal dokumen ini.

Terima kasih.

Dato' Prof. Dr. Rujhan Mustafa

Ketua Pegawai Eksekutif

Agensi Kelayakan Malaysia (MQA)

Mac 2015

SINGKATAN

1. ICT *Information and Communication Technology*
(Teknologi Maklumat dan Komunikasi)
2. LOC *Letter of Collaboration* (Surat Kerjasama)
3. LOI *Letter of Intent* (Surat Tujuan)
4. MOA *Memorandum of Agreement* (Memorandum Perjanjian)
5. MOU *Memorandum of Understanding* (Memorandum Pemahaman)
6. MQF *Malaysian Qualifications Framework* (Kerangka Kelayakan Malaysia)
7. PhD *Philosophiae Doctor / Doctor of Philosophy* (Doktor Falsafah)
8. PO *Programme Objective* (Objektif Program)
9. PPT Pemberi Pendidikan Tinggi

**STANDARD: IJAZAH
SARJANA DAN KEDOKTORAN
SECARA PENYELIDIKAN**

BAHAGIAN 1: VISI, MISI, MATLAMAT PENDIDIKAN DAN HASIL PEMBELAJARAN

Visi, misi, matlamat pendidikan dan hasil pembelajaran pemberi pendidikan tinggi (PPT) memandu perancangan dan pelaksanaan penyelidikan serta membawa ahlinya melahirkan siswazah cemerlang. Matlamat umumnya ialah pembangunan siswazah yang terdidik secara menyeluruh, melalui:

- perkembangan pengetahuan, penyelidikan, kemahiran komunikasi dan kompetensi berdasarkan proses saintifik / inkuiiri dan pencapaiannya;
- pengukuhan kemahiran generik seperti sikap, etika, nilai profesionalisme dan kemahiran kepimpinan untuk kemajuan masyarakat dalam kerangka wawasan negara;
- penggunaan kemahiran analitikal dan penyelesaian masalah dalam usaha untuk menilai dan membuat keputusan secara kritikal dan kreatif berdasarkan bukti penyelidikan dan / atau pengalaman;
- pengukuhan usaha mencari ilmu pengetahuan dan kemahiran pembelajaran sepanjang hayat sejajar dengan kemajuan pembangunan global;
- hasil penyelidikan yang relevan dalam konteks nasional dan antarabangsa; dan
- penyebaran hasil penyelidikan melalui penerbitan.

Program penyelidikan merupakan asas yang menyokong visi dan misi PPT yang lebih luas. Oleh itu, matlamat institusi yang lebih luas ini wajib diambil kira apabila mereka bentuk sesuatu program penyelidikan.

Keupayaan para penyelidik untuk menjalankan peranan dan tanggungjawab seperti yang diharapkan dalam perkembangan peringkat nasional dan antarabangsa, pada akhirnya akan menentukan kualiti program penyelidikan yang ditawarkan.

STANDARD BAGI BAHAGIAN 1

1.1 Pernyataan Matlamat, Objektif dan Hasil Pembelajaran Program

Perkara yang perlu dicapai oleh calon dipandu oleh matlamat, objektif dan hasil pembelajaran sesuatu program. Matlamat, objektif dan hasil pembelajaran mestilah dinyatakan dengan jelas serta dimaklumkan kepada calon serta pihak berkepentingan dalam dan luaran.

1.1.1 Standard Asas

- i. Setiap program wajib mendefinisikan matlamat, objektif dan hasil pembelajaran dan mengenal pasti pihak berkepentingan dalam dan luaran.
- ii. Jabatan wajib berunding dan berbincang dengan pihak berkepentingan dalam dan luaran dalam merangka matlamat dan objektif program.
- iii. Objektif program wajib menggambarkan elemen penting dalam pencapaian pengajian tinggi yang sejajar dengan amalan nasional dan antarabangsa.
- iv. Matlamat, objektif dan hasil pembelajaran program wajib konsisten dan menyokong visi dan misi PPT.
- v. Matlamat, objektif dan hasil pembelajaran program wajib merangkumi kemudahan untuk latihan atau sokongan bagi membolehkan calon penyelidikan memperoleh kemahiran dalam mengenal pasti masalah, penyelesaian masalah secara analitikal dan penerbitan daripada hasil penyelidikan.
- vi. Matlamat, objektif dan hasil pembelajaran program sarjana wajib merangkumi penyelidikan dan latihan kemahiran penyelidikan dalam menangani permasalahan berkenaan.
- vii. Matlamat, objektif dan hasil pembelajaran program kedoktoran wajib merangkumi penciptaan pengetahuan, keaslian dan inovasi.

1.1.2 Standard Tinggi

- i. Pihak berkepentingan dalam dan luaran patut merangkumi penyelidik nasional dan antarabangsa.

- ii. Matlamat, objektif dan hasil pembelajaran program harus disemak secara berkala dengan merujuk kepada pihak berkepentingan dalam dan luaran, termasuk kalangan antarabangsa.

1.2. Hasil Pembelajaran

Keupayaan calon dalam melaksanakan peranan dan tanggungjawab yang diharapkan dalam masyarakat pada akhirnya akan menentukan kualiti program penyelidikan. Ini memerlukan program tersebut mempunyai penyataan jelas hasil pembelajaran yang perlu dicapai. Secara kumulatif, penyataan hasil pembelajaran seharusnya mencerminkan 7 domain hasil pembelajaran MQF iaitu Pengetahuan Bidang Disiplin; Kemahiran Praktikal; Kemahiran dan Tanggungjawab Sosial; Nilai, Sikap dan Profesionalisme; Kemahiran Komunikasi, Kepimpinan dan Berpasukan; Kemahiran Penyelesaian Masalah dan Saintifik; dan Kemahiran Pengurusan Maklumat dan Pembelajaran Sepanjang Hayat.

1.2.1 Standard Asas

- i. Setelah program diselesaikan, skop hasil pembelajaran wajib mencerminkan kompetensi calon:

Ijazah Sarjana secara Penyelidikan

Di akhir program, siswazah wajib berupaya:

- 1) menunjukkan kepakaran dalam bidang berkenaan;
- 2) mengaplikasi kemahiran praktikal dalam bidang berkenaan;
- 3) mengaitkan idea terhadap isu masyarakat dalam bidang berkenaan;
- 4) menjalankan penyelidikan dengan penyeliaan minimum dan patuh kepada perundangan, etika dan kod amalan profesional;
- 5) menunjukkan kualiti kepimpinan melalui komunikasi dan kerjasama berkesan di kalangan penyelidik dan pihak berkepentingan;
- 6) menghasilkan penyelesaian kepada permasalahan menggunakan kemahiran saintifik dan pemikiran kritikal; dan
- 7) mengurus maklumat untuk pembelajaran sepanjang hayat.

Ijazah Kedoktoran secara Penyelidikan

Di akhir program, siswazah wajib berupaya:

- 1) mengsynthesis pengetahuan dan menyumbang kepada penyelidikan asli yang memperluas sempadan ilmu dalam bidang berkenaan;
- 2) mengadaptasi kemahiran praktikal menjurus kepada idea inovatif dalam bidang berkenaan;
- 3) memberi nasihat kepakaran kepada masyarakat dalam bidang berkenaan;
- 4) menjalankan penyelidikan secarabebas dan patuh kepada perundangan, etika dan kod amalan profesional;
- 5) mempamerkan kualiti kepimpinan melalui komunikasi dan kerjasama berkesan di kalangan penyelidik dan pihak berkepentingan;
- 6) menangani permasalahan dalam bidang berkenaan secara kritikal menggunakan kemahiran saintifik; dan
- 7) menyepadu maklumat untuk pembelajaran sepanjang hayat;

Nota: Bagi program kedoktoran industri, ‘dalam bidang berkenaan’ harus difahami sebagai ‘dalam industri berkenaan’.

- ii. Program tersebut wajib menunjukkan bagaimana komponen penyelidikan yang telah didefinisikan menyumbang kepada pemenuhan hasil pembelajaran.
- iii. Pencapaian hasil pembelajaran wajib dinilai secara berterusan di sepanjang program.

1.2.2 Standard Tinggi

- i. Di akhir program, siswazah patut berupaya menerbit dalam penerbitan berwasit.
- ii. Program tersebut patut menspesifikasi hubungan antara kompetensi penyelidikan yang akan dicapai di akhir pengajian dengan yang diperlukan dalam pengukuhan kerjaya dan penyelidikan masa depan.

BAHAGIAN 2: REKA BENTUK DAN PENYAMPAIAN PROGRAM

Bagi tujuan penggunaan standard ini dalam mengakreditasi program yang ditawarkan oleh PPT, istilah “program” merujuk kepada penyelidikan yang distruktur untuk satu tempoh tertentu dan volum pembelajaran. Ini diperlukan untuk mencapai hasil pembelajaran yang telah ditentukan bagi tujuan penganugerahan ijazah sarjana atau kedoktoran secara penyelidikan.

STANDARD BAGI BAHAGIAN 2

2.1 Autonomi Akademik

Sesebuah institusi akademik sewajarnya mempunyai autonomi yang secukupnya dalam segala hal akademik. Autonomi ini haruslah diwujud di peringkat jabatan di mana sesuatu program itu ditawarkan.

5

Penamaan ijazah pascasiswazah yang dicadangkan adalah seperti yang terdapat dalam Jadual 1.

Jadual 1: Penamaan Penganugerahan Ijazah Pascasiswazah

Kelayakan	Mod		
	Penyelidikan	Mod Campuran	Kerja Kursus
Sarjana	MPhil	MPhil	Ijazah sarjana bergantung kepada bidang pengkhususan
Kedoktoran	PhD atau Kedoktoran Profesional	PhD	Ijazah kedoktoran bergantung kepada bidang pengkhususan contohnya DBA, DEd, DEng
Pasca Kedoktoran	DSc, DEngSc	Tidak relevan	Tidak relevan

2.1.1 Standard Asas

- i. Jabatan wajib mempunyai autonomi sewajarnya untuk mereka bentuk struktur program dan mengagih sumber yang perlu untuk pelaksanaannya, bagi memastikan hasil pembelajaran tercapai. Apabila bersesuaian, syarat di atas juga wajib digunakan pada program PPT yang mengendalikan beberapa kampus di lokasi berlainan.
- ii. Staf akademik wajib diberi autonomi yang sewajarnya untuk memfokus kepada bidang kepakaran mereka, seperti penyeliaan akademik calon, penyelidikan dan penulisan, kegiatan kesarjanaan, kegiatan pentadbiran berhubung hal akademik, dan aktiviti kemasyarakatan.
- iii. PPT wajib mempunyai undang-undang dan peraturan yang jelas berhubung konflik kepentingan, khususnya dalam pelantikan penyelia dan pemeriksa, bagi memastikan kebajikan calon dijaga.
- iv. PPT wajib mempunyai dasar yang jelas berhubung harta intelek.

2.1.2 Standard Tinggi

- i. PPT patut mempunyai dasar yang jelas berhubung konflik kepentingan, seperti dalam amalan persendirian, pengambilan pekerja sambilan dan khidmat konsultasi.
- ii. PPT patut mempunyai dasar berhubung autonomi akademik jabatan dan staf akademik, yang menggambarkan kematangan intelektual PPT.
- iii. PPT patut mempunyai dasar yang jelas berhubung insurans perlindungan.

2.2 Reka Bentuk Program dan Penyeliaan

2.2.1 Standard Asas

- i. Jabatan tersebut wajib mempunyai satu proses khusus untuk membangun, menyemak dan menilai struktur program dengan penglibatan staf akademik dan pihak berkepentingan.
- ii. Program tersebut wajib dipertimbangkan hanya setelah sumber dan / atau akses kepada sumber yang perlu untuk menyokong pelaksanaannya dikenal pasti.

- iii. Struktur program dan penyeliaan wajib menyokong pencapaian hasil pembelajaran program.
- iv. Kepelbagaiannya aktiviti akademik wajib untuk mencapai hasil pembelajaran serta memastikan calon bertanggungjawab atas pembelajaran sendiri.

2.2.2 Standard Tinggi

- i. Struktur program harus menggalakkan pendekatan pelbagai disiplin melalui kepelbagaiannya aktiviti bagi memperkuuh perkembangan peribadi dan profesional calon.
- ii. Analisis keperluan program patut melibatkan maklum balas daripada sumber luaran termasuk komen pihak berkepentingan yang patut dipertimbangkan bagi penambahbaikan program.
- iii. Aktiviti penglibatan masyarakat patut diadakan bagi memperkaya pengalaman dan memupuk perkembangan peribadi dan profesional calon.
- iv. Kerjasama dengan PPT dan / atau pusat penyelidikan di peringkat nasional dan antarabangsa patut diwujudkan (contoh, melalui penyeliaan bersama, pertukaran calon, ijazah bersama dan program terpisah).
- v. Kemudahan bagi penyeliaan berkumpulan patut diwujudkan bagi tujuan mengurus dan meminimumkan risiko.

2.3 Struktur Program

Persekutuan penyeliaan akan hanya berkesan sekiranya struktur program sentiasa dikemaskini seiring dengan perkembangan semasa bidang pengajian.

2.3.1 Standard Asas

- i. Program tersebut wajib memenuhi keperluan berikut:

Ijazah Sarjana secara Penyelidikan

- 1) Bagi pengajian sepenuh masa, tempoh lazim adalah 2 tahun, dan bagi pengajian separuh masa, tempoh lazim adalah 3 tahun. Walau bagaimanapun, Senat PPT boleh memberi pengecualian bagi pelajar

yang cemerlang yang dapat menamatkan pengajian dalam masa yang singkat.¹

- 2) Calon wajib mengikuti kursus kaedah penyelidikan.
- 3) Keperluan berikut wajib ditentukan oleh PPT:
 - a) Kursus prasyarat berkenaan
 - b) Tempoh maksimum pengajian
 - c) Format disertasi

Ijazah Kedoktoran secara Penyelidikan

- 1) Bagi pengajian sepenuh masa, tempoh lazim ialah 3 tahun, manakala bagi pengajian separuh masa, tempoh lazim ialah 4 tahun. Walau bagaimanapun, Senat PPT boleh memberi pengecualian bagi pelajar yang cemerlang yang dapat menamatkan pengajian dalam masa yang singkat.²
- 2) Calon wajib mengikuti kursus kaedah penyelidikan.
- 3) Keperluan berikut wajib ditentukan oleh PPT:
 - a) Kursus prasyarat berkenaan
 - b) Tempoh maksimum pengajian
 - c) Format tesis

PhD secara Kerja Diterbitkan

- 1) Tempoh minimum pengajian adalah 6 bulan dan tidak melebihi 2 tahun.
- 2) Penyelia wajib dilantik untuk:
 - a) Membimbing calon dalam memilih hasil kerja diterbitkan untuk penyerahan

¹ Pindaan seperti dalam Surat Pekeliling MQA Bil. 1/2015 dengan no. rujukan MQA.100-1/7/1 (6) bertarikh 11 Mac 2015 berkuatkuasa 1 Julai 2015 bagi kohort pelajar baru.

Nota:

Standard sebelum pindaan: Bagi pengajian sepenuh masa, tempoh minimum adalah 1 tahun, dan bagi pengajian separuh masa, tempoh minimum adalah 2 tahun.

² Pindaan seperti dalam Surat Pekeliling MQA Bil. 1/2015 dengan no. rujukan MQA.100-1/7/1 (6) bertarikh 11 Mac 2015 berkuatkuasa 1 Julai 2015 bagi kohort pelajar baru.

Nota:

Standard sebelum pindaan: Bagi pengajian sepenuh masa, tempoh minimum adalah 2 tahun, manakala bagi pengajian separuh masa, tempoh minimum adalah 3 tahun.

- b) Membimbing calon dalam penyediaan satu tesis yang koheren dengan tema pengkhususan

3) Keperluan Tesis:

- a) Hasil kerja diterbitkan wajib merangkumi jurnal berimpak faktor tinggi, monograf, buku, bab buku daripada hasil penyelidikan, penerbitan elektronik berimpak dan berkualiti tinggi, kerja kreatif, artifik dalam bidang berkenaan.
- b) Artikel tersebut wajib diterbitkan dalam tempoh tidak melebihi 10 tahun dari tarikh penyerahan.
- c) Bagi 5 penerbitan yang terpilih, calon wajib menjadi pengarang utama.
- d) Tesis wajib mengandungi:
 1. satu senarai hasil kerja kesarjanaan diterbitkan;
 2. perakuan oleh pengarang bersama dan bukti keaslian. Setiap kerja yang diterbitkan wajib dimulai dengan pernyataan jelas akan sumbangan setiap pengarang bagi hasil kerja diterbitkan bersama;
 3. satu ringkasan tentang penemuan utama daripada setiap hasil kerja diterbitkan. Ia wajib menerangkan bagaimana hasil kerja diterbitkan disepadukan dalam kerangka intelek yang koheren, dan bagaimana secara bersama dapat menyumbang kepada ilmu dalam bidang berkenaan; dan
 4. satu bab pengenalan, tinjauan literatur, metodologi penyelidikan (jika berkenaan), perbincangan dan kesimpulan yang menerangkan kesignifikanan sumbangan.
- ii. Program tersebut wajib memasukkan elemen kemahiran penyelidikan bersesuaian untuk kepentingan pemahaman konsep, prinsip dan kaedah yang menyokong hasil program.
- iii. Program tersebut wajib disemak secara berkala bagi memastikan ia sentiasa seiring dengan perkembangan ilmu dalam bidang, serta keperluan masyarakat.
- iv. Jabatan wajib menyediakan teknologi dan rangkaian global untuk calon mengakses maklumat masa-sebenar dan mengenal pasti bidang penting.

2.3.2 Standard Tinggi

- i. Program patut memenuhi keperluan disiplin, dengan mengambil kira standard dan amalan terbaik yang bersesuaian.
- ii. PPT patut mengenal pasti bidang tujuan dan kekuatan penyelidikan.

2.4 Pengurusan Program

2.4.1 Standard Asas

- i. Calon wajib disediakan dengan maklumat bertulis terkini tentang matlamat, hasil pembelajaran, dan kaedah penilaian program.
- ii. Program tersebut wajib mempunyai seorang penyelaras berautoriti dalam perancangan, pelaksanaan, pemantauan, penilaian dan penambahbaikan program melalui prosedur yang ditetapkan.
- iii. Program wajib disemak secara berkala dan dinilai untuk memastikan pencapaian Tahap 7 MQF bagi Ijazah Sarjana dan Tahap 8 MQF bagi Ijazah Kedoktoran. Semakan ini wajib melibatkan seorang penilai luar.
- iv. Jabatan wajib menyediakan calon dengan persekitaran pembelajaran yang kondusif di mana budaya penyelidikan dapat dipupuk.
- v. Bagi program kedoktoran industri, persekitaran pembelajaran wajib merangkumi industri berkenaan.
- vi. PPT wajib mempunyai dasar dan prosedur yang dirangka untuk menangani ketidakpuasan hati calon.

2.4.2 Standard Tinggi

- i. Inovasi untuk menambah baik penyeliaan patut dibangun, disokong dan dinilai.
- ii. Semakan dan penilaian program patut melibatkan pihak berkepentingan serta kepakaran luar di peringkat nasional dan antarabangsa.

2.5 Hubungan dengan Pihak Berkepentingan Luar

2.5.1 Standard Asas

- i. Jabatan wajib mengadakan hubungan dengan pihak berkepentingan luaran bagi tujuan perancangan, pelaksanaan dan penyemakan program.

2.5.2 Standard Tinggi

- i. Jabatan patut mendapatkan maklum balas daripada majikan untuk penambahbaikan program (contoh, untuk penempatan, latihan dan pendedahan persekitaran kerja calon).
- ii. Calon patut diberi galakan dan sokongan untuk menjalin hubungan dengan pihak berkepentingan luar.

BAHAGIAN 3: PENILAIAN PEMBELAJARAN CALON

Penilaian terhadap calon merupakan aspek yang amat penting dalam jaminan kualiti kerana ia memacu pembelajaran calon. Ia adalah pengukuran penting untuk menunjukkan pencapaian hasil pembelajaran. Hasil penilaian juga merupakan asas kepada penganugerahan ijazah pascasiswazah. Oleh itu, kaedah penilaian calon perlu jelas, konsisten, efektif, boleh dipercayai, selari dengan amalan semasa serta menyokong pencapaian hasil pembelajaran.

STANDARD BAGI BAHAGIAN 3

3.1 Penilaian dan Pembelajaran

3.1.1 Standard Asas

- i. Penilaian calon wajib konsisten dengan tahap yang ditakrif dalam MQF dan 7 domain hasil pembelajaran.
- ii. Prinsip, kaedah dan amalan penilaian wajib sejajar dengan hasil pembelajaran dan kandungan program melalui 2 jenis iaitu penilaian formatif dan sumatif.
- iii. Penilaian formatif wajib merangkumi:
 - 1) Pemantauan berkala kemajuan penyelidikan (contoh, melalui laporan kemajuan atau pembentangan cadangan penyelidikan).
Ia akan menilai pengetahuan, kemahiran pemikiran kritikal, praktikal, teknikal, profesional, saintifik dan penyelesaian masalah calon.
 - 2) Pembentangan penyelidikan / kolokium / seminar / bengkel.
Ini akan meningkatkan kemahiran komunikasi, kepasukan, kepimpinan, kemahiran organisasi, pembelajaran sepanjang hayat dan profesionalisme calon.
- iv. Penilaian sumatif diguna untuk menilai semua hasil pembelajaran program sarjana dan wajib merangkumi:
 - 1) menyelesaikan semua kursus yang telah ditetapkan;
 - 2) disertasi; dan
 - 3) viva voce (jika diperlukan oleh PPT).

- v. Penilaian sumatif digunakan untuk menilai semua hasil pembelajaran program kedoktoran dan mesti meliputi:
 - 1) menyelesaikan semua kursus yang telah diwajibkan;
 - 2) tesis; dan
 - 3) viva voce.
- vi. Jabatan wajib memantau penilaian calon untuk memastikan kemajuan calon memuaskan. Ini wajib dipantau melalui:
 - 1) rundingan berterusan (formal dan tak formal);
 - 2) pembentangan cadangan penyelidikan;
 - 3) pembentangan / kolokium / seminar / bengkel; dan
 - 4) kemajuan penyelidikan (menggunakan mekanisme yang bersesuaian).
- vii. PPT wajib memastikan sikap bersesuaian dipupuk, termasuk pematuhan kepada etika penyelidikan.

3.1.2 Standard Tinggi

- i. Hubungan antara penilaian dan hasil pembelajaran patut disemak secara berkala untuk memastikan keberkesanannya.

13 3.2 Kaedah Penilaian

3.2.1 Standard Asas

- i. Kaedah penilaian calon wajib dihurai, didokumentasi dan disebar kepada calon (contoh, maklumat tentang tempoh, kepelbagaian, pemberat dan liputan).
- ii. Proses dan prosedur wajib didokumentasi dan boleh diakses oleh penyelia dan calon.
- iii. Satu Jawatankuasa Peperiksaan Disertasi / Tesis wajib ditubuhkan untuk memastikan kesahan, kebolehpercayaan dan kesaksamaan dalam penilaian disertasi / tesis.
- iv. Prosedur penilaian wajib disemak secara berkala, dengan mengambil kira maklum balas daripada pihak berkepentingan dalaman.

3.2.2 Standard Tinggi

- i. PPT patut memastikan penilaian dalaman setanding dengan amalan terbaik antarabangsa.
- ii. Semakan dan maklum balas tetang prosedur penilaian patut mendapat khidmat rundingan pakar luar (nasional dan antarabangsa).
- iii. Prosedur penilaian patut disemak secara berkala dengan mengambil kira maklum balas daripada pihak berkepentingan luar.
- iv. PPT patut mempunyai satu mekanisme untuk menyemak dan mengimplementasi kaedah baru penilaian.

3.3 Pengurusan Penilaian Calon

3.3.1 Standard Asas

- i. PPT bertanggungjawab tentang dasar penilaian dan terma rujukan wajib dihuraikan. Jawatankuasa dan proses wajib ditubuhkan untuk:
 - 1) verifikasi dan moderasi penilaian sumatif; dan
 - 2) penandaarasan penilaian standard akademik.
- ii. Penyelia wajib diberi autonomi sewajarnya untuk menyelia dan mengurus kemajuan penyelidikan calon dan penilaian.
- iii. Prosedur untuk calon membawa isu keimbangan kepada perhatian pihak berkuasa berkaitan wajib diadakan.
- iv. PPT wajib bertanggungjawab terhadap kerahsiaan dan keselamatan proses penilaian dan rekod akademik calon.
- v. Prestasi dan keputusan penilaian sumatif dan formatif wajib dimaklumkan kepada calon melalui mekanisme yang bersesuaian.
- vi. PPT wajib menyediakan maklum balas kepada calon berkaitan prestasi akademik dan memastikan mereka mempunyai masa yang mencukupi untuk tindakan pemulihan. Langkah yang sesuai wajib diambil untuk menyediakan maklum balas kepada calon tentang prestasi, semakan dan langkah pembetulan.
- vii. PPT wajib menubuh dan mendokumentasi prosedur tentang kriteria dan pemilihan pemeriksa.
- viii. Keperluan kelayakan seorang pemeriksa wajib dinyatakan dengan jelas:

- 1) Pemeriksa wajib mempunyai kelayakan minimum tidak kurang daripada kelayakan yang dimiliki oleh penyelia. Sekiranya pemeriksa tidak mempunyai kelayakan yang ditetapkan, pengalaman yang sewajarnya dalam bidang relevan diperlukan dan pelantikan bergantung kepada kelulusan Senat PPT.
 - 2) Pemeriksa luar yang dilantik perlulah dalam bidang yang berkaitan dengan penyelidikan yang dibuat bagi menjamin kualiti penyelidikan.³
- ix. Komposisi pemeriksa disertasi / tesis adalah seperti berikut:

Ijazah Sarjana secara Penyelidikan

Disertasi sarjana wajib diperiksa oleh sekurang-kurangnya 2 pemeriksa, salah seorangnya pemeriksa luar.

Ijazah Kedoktoran secara Penyelidikan

Bagi PhD termasuk PhD secara hasil kerja diterbitkan, tesis wajib diperiksa oleh sekurang-kurangnya 3 pemeriksa, 2 daripadanya ialah pemeriksa luar.

- x. Jabatan wajib menasihatkan pemeriksa untuk mematuhi tempoh yang dibenarkan untuk peperiksaan disertasi / tesis.
- xi. PPT wajib menyediakan mekanisme untuk calon merayu keputusan peperiksaan disertasi / tesis / viva voce.

3.3.2 Standard Tinggi

- i. Pihak berkepentingan dalam dan luar patut terlibat dalam semakan sistem penilaian calon.

³ Pindaan seperti dalam Surat Pekeling MQA Bil. 1/2015 dengan no. rujukan MQA.100-1/7/1 (6) bertarikh 11 Mac 2015 berkuatkuasa 1 Julai 2015 bagi kohort pelajar baru.
Nota: Standard sebelum pindaan: Tiada.

BAHAGIAN 4: PEMILIHAN DAN KHIDMAT SOKONGAN CALON

Pada amnya, dasar kemasukan ke program perlu mematuhi dasar sedia ada Kementerian Pendidikan Malaysia (KPM). Terdapat perbezaan pandangan tentang kaedah terbaik pemilihan calon. Namun, apa jua kaedah yang digunakan, pihak PPT mestilah berupaya untuk mempertahankan konsistensi pelaksanaannya. Bilangan calon yang diterima masuk ke sesuatu program ditentukan oleh kapasiti PPT berkenaan dan bilangan pemohon yang berkelayakan. Dasar kemasukan dan pengekalan calon sesebuah PPT itu tidak harus dikompromi semata-mata kerana hasrat PPT untuk mengekalkan enrolmen calon tertentu. Sekiranya PPT itu mengendalikan beberapa kampus di lokasi berlainan, atau sekiranya sesuatu program itu dikendalikan secara kerjasama, pemilihan dan penempatan semua calon mestilah konsisten dengan dasar nasional.

STANDARD BAGI BAHAGIAN 4

4.1 Pemilihan dan Kemasukan

4.1.1 Standard Asas

Ijazah Sarjana secara Penyelidikan

- i. Ijazah sarjana muda dengan PNGK minimum 2.75 atau yang setara dengannya, seperti yang diterima oleh Senat PPT; atau
- ii. Ijazah sarjana muda atau yang setara dengan mendapat sekurang-kurangnya PNGK 2.50 dan tidak mencapai PNGK 2.75, boleh diterima masuk bergantung kepada penilaian dalaman yang rapi; atau
- iii. Ijazah sarjana muda atau yang setara dengannya tetapi tidak mencapai PNGK 2.50, boleh diterima masuk tertakluk kepada minimum 5 tahun pengalaman bekerja dalam bidang yang relevan.⁴

⁴ Pindaan seperti dalam Surat Pekeling MQA Bil. 1/2013 dengan no. rujukan MQA 07/01 Jld.2 (24) bertarikh 19 Disember 2013 berkuatkuasa pada 1 Januari 2014.
Nota: Standard sebelum pindaan: Tiada.

Ijazah Kedoktoran secara Penyelidikan

- i. Ijazah sarjana yang diterima oleh Senat PPT; atau
- ii. Kelayakan lain yang diterima oleh Senat PPT sebagai setara dengan ijazah sarjana.

Nota:

- i. Tiada kemasukan terus daripada tahap ijazah sarjana muda ke tahap ijazah kedoktoran.
- ii. ⁵Calon yang berkelayakan tahap ijazah sarjana muda yang mendaftar untuk program tahap ijazah sarjana, boleh memohon untuk menukar pendaftaran pengajian ke program ijazah kedoktoran dalam tempoh SATU (1) tahun selepas mendaftar program ijazah sarjana, tertakluk kepada ketetapan berikut:
 - a) telah menunjukkan kompetensi dan kebolehan dalam menjalankan penyelidikan pada tahap ijazah kedoktoran
 - b) penilaian dalaman yang rapi oleh PPT
 - c) mendapat kelulusan daripada Senat PPT.

PhD secara Hasil Kerja Diterbitkan

Pemohon wajib mempunyai penerbitan yang menyumbang kepada kesarjanaan ilmu dalam bidang dan diakui oleh kalangan akademik. Permohonan formal wajib dikemukakan ke Pejabat Pendaftar dan mesti merangkumi:

- i. minimum 5 penerbitan yang sejajar dengan tema kepakaran;

⁵ Pindaan seperti dalam Surat Pekeliling MQA Bil. 1/2015 dengan no. rujukan MQA.100-1/7/1 (6) bertarikh 11 Mac 2015 berkuatkuasa 1 Julai 2015 bagi kohort pelajar baru.

Nota:

Standard sebelum pindaan: ii) Calon yang mendaftar untuk program tahap ijazah sarjana dengan sekurang-kurangnya CGPA 3.67 pada tahap ijazah sarjana muda boleh memohon untuk menukar pendaftaran pengajian ke program ijazah kedoktoran, tertakluk kepada ketetapan berikut:

- a) telah menunjukkan kompetensi dan kebolehan dalam menjalankan penyelidikan pada tahap ijazah kedoktoran
- b) mendapat kelulusan daripada Senat PPT.

- ii. ringkasan eksekutif penerbitan yang menunjukkan sumbangan pemohon kepada ilmu dalam bidang berkenaan; dan
- iii. senarai kesarjanaan hasil kerja diterbitkan.

Satu Jawatankuasa Pemilihan wajib ditubuhkan untuk menyemak permohonan formal PhD secara hasil kerja diterbitkan dan mengesyorkan kepada Senat kemasukan calon.

Untuk calon antarabangsa, syarat kecekapan bahasa wajib ditentukan oleh Senat PPT.

4.2 Peraturan Artikulasi, Pemindahan Kredit dan Pengecualian Kredit

4.2.1 Standard Asas

Ijazah Sarjana dan Kedoktoran

- i. Maklumat tentang dasar, peraturan dan proses pemindahan kredit, pengecualian kredit dan amalan artikulasi wajib didokumentasi dalam dasar dan peraturan PPT untuk program.
- ii. Dokumen tersebut wajib mudah diakses oleh calon dan staf.

4.2.2 Standard Tinggi

Ijazah Sarjana dan Kedoktoran

- i. PPT patut sentiasa mengemaskini proses artikulasi, pemindahan kredit dan pengecualian kredit, termasuk peruntukan kerjasama peringkat nasional dan antarabangsa.

4.3 Pemindahan Calon

4.3.1 Standard Asas

Ijazah Sarjana

- i. PPT wajib mempunyai dasar, peraturan dan proses yang jelas tentang:
 1. amalan artikulasi berkaitan pemindahan calon dari satu mod ke mod lain (contoh kerja kursus ke mod campuran);
 2. amalan artikulasi berkaitan pemindahan calon dari satu program ke program lain; dan
 3. amalan artikulasi berkaitan pemindahan calon dari satu PPT ke PPT lain.

4.4 Khidmat Sokongan Calon dan Aktiviti Kokurikulum

4.4.1 Standard Asas

- i. PPT wajib mempunyai satu struktur organisasi yang meliputi perkhidmatan sokongan dan aktiviti kokurikulum. Perkhidmatan sokongan berikut diperlukan untuk kesejahteraan calon:
 - Perkhidmatan kesihatan
 - Kemudahan rekreasi dan sukan
 - Keselamatan
 - Perkhidmatan kaunseling
 - Perkhidmatan internet
 - Insurans kesihatan untuk calon antarabangsa
 - Perkhidmatan dokumentasi

4.4.2 Standard Tinggi

- i. PPT patut menyediakan perkhidmatan sokongan untuk kesejahteraan calon seperti:
 - Penginapan
 - Insurans kesihatan
 - Bantuan kewangan

- Pengangkutan
- Pusat jagaan kanak-kanak
- Tempat sembahyang

4.5 Perwakilan dan Penglibatan Calon

4.5.1 Standard Asas

- i. PPT wajib mendefinisi secara jelas dan menyebarkan dasar, peraturan dan proses tentang perwakilan dan penglibatan calon secara efektif.

4.5.2 Standard Tinggi

- i. Aktiviti calon patut memperkuuh atribut kemahiran insaniah seperti pengurusan, kepimpinan, dan penglibatan dalam komuniti.

4.6 Alumni

4.6.1 Standard Asas

- i. PPT wajib mendefinisi secara jelas dan menyebarkan dasar, peraturan dan proses tentang perkembangan dan operasi alumni secara efektif.

4.6.2 Standard Tinggi

- i. PPT patut melibatkan alumni dalam menyediakan calon untuk profesi masing-masing.
- ii. PPT patut melibatkan alumni supaya mereka dapat menyumbang kepada perkembangan PPT.
- iii. Alumi patut dilibatkan dalam hubungan PPT dengan komuniti.

BAHAGIAN 5: STAF AKADEMIK

Kualiti staf akademik merupakan salah satu komponen terpenting dalam memastikan kualiti pendidikan tinggi. Oleh itu, segala usaha perlu diambil bagi memastikan dasar berhubung pengambilan, perkhidmatan, pembangunan dan penilaian staf adalah tepat dan efektif bagi menyokong dan memperkuuh kualiti dan produktiviti staf. Setiap program juga mesti mempunyai staf berkelayakan yang mencukupi. Penting untuk PPT menyediakan persekitaran kerja yang kondusif bagi menggalakkan pengambilan dan pengekalan modal insan terbaik.

Seorang ahli akademik harus melibatkan diri secara aktif dalam penyelidikan dan perundingan, selain daripada menyelia calon penyelidikan. Mekanisme yang sewajarnya perlu disediakan untuk melatih staf akademik tentang kemahiran penyeliaan dan untuk memastikan penyelia didedahkan dengan amalan terbaik.

Bebanan dan pembahagian kerja yang saksama merupakan salah satu cara PPT mengiktiraf sumbangan bermerit staf bagi tujuan kenaikan pangkat, penetapan gaji atau ganjaran lain.

21

STANDARD BAGI BAHAGIAN 5

5.1 Pengambilan dan Pengurusan

5.1.1 Standard Asas

- i. PPT wajib mempunyai dasar dan prosedur untuk pengambilan staf akademik.
- ii. Terma dan syarat perkhidmatan wajib dinyatakan dengan jelas dalam surat tawaran yang disemak secara berkala.
- iii. PPT wajib menubuhkan dasar perlantikan penyelia untuk menjamin kualiti dan kelestarian program.
- iv. Syarat kelayakan penyelia patut dinyatakan dengan jelas:

Ijazah Sarjana secara Penyelidikan

- 1) Penyelia utama wajib mempunyai kelayakan minimum satu tahap lebih tinggi daripada tahap yang diambil oleh calon iaitu ijazah kedoktoran.
- 2) Jika seorang penyelia utama tidak mempunyai kelayakan yang diperlukan, penyelia wajib mempunyai sekurang-kurangnya 5 tahun pengalaman:
 - a) dalam pengajaran dan penyelidikan; atau
 - b) sebagai penyelia bersama
- 3) Kriteria tambahan adalah tertakluk kepada kelulusan Senat PPT.

Ijazah Kedoktoran secara Penyelidikan

- 1) Penyelia utama wajib mempunyai kelayakan minimum yang setaraf dengan ijazah yang diambil oleh calon dan mempunyai sekurang-kurangnya 2 tahun pengalaman:
 - a) dalam pengajaran dan penyelidikan; atau
 - b) sebagai penyelia bersama
 - 2) Jika seorang penyelia utama tidak mempunyai kelayakan yang diperlukan, pengalaman penyelidikan dan penyeliaan secara meluas adalah kriteria tambahan dan tertakluk kepada kelulusan Senat PPT.
 - 3) Bagi pelajar yang memilih untuk membuat penyelidikan dalam bidang-bidang yang kritikal dan spesifik, PPT boleh melantik *co-supervisor* dari PPT yang mempunyai kepakaran dalam bidang tersebut untuk menyelia.⁶
- v. Apabila terdapat hanya seorang penyelia, penyelia wajib merupakan staf sepenuh masa di PPT yang menganugerahkan ijazah.
- vi. Apabila terdapat lebih daripada seorang penyelia, penyelia utama wajib merupakan staf sepenuh masa di PPT yang manganugerahkan ijazah.
- vii. Bagi program kedoktoran industri, selain daripada penyelia akademik, penyelia industri wajib dilantik. Perlantikan kedua-dua penyelia wajib mematuhi syarat PPT.

⁶ Pindaan seperti dalam Surat Pekeliling MQA Bil. 1/2015 dengan no. rujukan MQA.100-1/7/1 (6) bertarikh 11 Mac 2015 berkuatkuasa 1 Julai 2015 bagi kohort pelajar baru.
Nota: Standard sebelum pindaan: Tiada.

- viii. PPT wajib mengadakan garis panduan untuk penyelia yang merangkumi maklumat berikut:
- 1) menggariskan peranan dan tanggungjawab penyelia;
 - 2) menggariskan prinsip etika bagi tujuan membantu penyelia dalam mengenal pasti dan menyelesaikan isu etika yang mungkin berbangkit dalam tempoh penyelidikan dijalankan;
 - 3) memastikan penyelia menjalankan semua aktiviti dengan integriti akademik dan mematuhi segala kod etika, undang-undang berkenaan, kaedah dan peraturan; dan
 - 4) memastikan nisbah penyelia-calon yang wajar untuk penyeliaan efektif.
- ix. Kemahiran penyelidikan, pengalaman dan pengkhususan seorang penyelia wajib sejahtera dengan bidang penyelidikan calon.
- x. PPT wajib menujuhkan mekanisme untuk memantau proses penyeliaan.
- xi. Pengiktirafan, ganjaran, dan imbuhan wajib berpadanan dengan pengagihan bebanan kerja dan penyeliaan bermerit, berdasarkan dasar dan peraturan yang telus.

5.1.2 Standard Tinggi

23

- i. PPT patut menujuhkan satu jawatankuasa penyeliaan bagi membimbing calon merancang penyelidikan dan penyediaan disertasi / tesis.
- ii. PPT patut mempromosikan rangkaian hubungan nasional dan antarabangsa demi mempertingkat kualiti penyeliaan.

5.1 Perkhidmatan dan Pembangunan

5.2.1 Standard Asas

- i. PPT wajib menggalakkan staf akademik melibatkan diri dalam aktiviti ilmiah bagi mendapatkan pengiktirafan nasional dan antarabangsa.
- ii. PPT wajib mewujudkan kemudahan untuk melatih kemahiran penyeliaan kepada penyelia.

5.2.2 Standard Tinggi

- i. PPT patut menggalakkan penglibatan dalam komuniti profesional, akademik dan penyelidikan di peringkat nasional dan antarabangsa.
- ii. PPT patut mengalakukan aktiviti penyelidikan selepas penyelidikan pascasiswa yang akan memanfaatkan industri dan komuniti.
- iii. PPT patut menyediakan sistem mentor demi mempertingkat kualiti penyeliaan.
- iv. PPT patut menggalakkan penempatan industri.

BAHAGIAN 6: SUMBER PENYELIDIKAN

Kemudahan penyelidikan yang bersesuaian perlu dimasukkan sebagai sumber pendidikan. Ini adalah kerana satu persekitaran penyelidikan yang aktif mempertingkat kualiti pendidikan tinggi.

Sumber penyelidikan yang memadai adalah perlu bagi menyokong aktiviti penyelidikan. Ini termasuk kemudahan fizikal, sumber manusia, peruntukan kewangan, sumber atas talian dan rangkaian dan kolaborasi. Tidak kurang penting juga ialah kualiti, keberkaitan, akses, ketersediaan dan penghantaran sumber dan perkhidmatan tersebut, dan penggunaan sebenarnya oleh calon.

Budaya penyelidikan akan menarik calon dan tenaga akademik berkaliber tinggi yang akan membentuk satu persekitaran pemikiran kritikal dan perkembangan minda yang ingin tahu seterusnya menyumbang dalam peningkatan ilmu.

Penyelidik yang aktif akan menarik geran yang akan meningkatkan skop penyelidikan yang dijalankan oleh staf, dan seterusnya menambah baik ilmu dan pengalaman mereka. Penyelidikan antara disiplin akan memberi kesan positif ke atas program akademik.

Satu persekitaran yang aktif akan menyediakan peluang kepada calon untuk mempelajari dan melibatkan diri dalam penyelidikan. Pendedahan kepada persekitaran ingin tahu dan inkuriri dapat mengalakkan calon membentuk kemahiran kental dalam penyelesaian masalah, analisis data dan mengemaskinikan pengetahuan secara berterusan.

Satu penambahan sumber pendidikan yang seimbang dan secara beransur-ansur dapat menggalakkan penyelidikan.

STANDARD BAGI BAHAGIAN 6

6.1 Kemudahan Fizikal

Kemudahan fizikal bagi sesuatu program banyak bergantung kepada keperluan program dan penyelidikan bagi bidang tertentu. Ini termasuk ruang yang bersesuaian, kelengkapan dan kemudahan sokongan bagi pengajaran dan pembelajaran, aktiviti penyelidikan dan pentadbiran.

6.1.1. Standard Asas

- i. Program wajib mempunyai kemudahan fizikal yang mencukupi dan bersesuaian bagi menyokong aktiviti penyelidikan.
- ii. Kemudahan fizikal wajib mematuhi undang-undang yang berkaitan, dan peraturan kesihatan dan keselamatan
- iii. PPT wajib mempunyai garis panduan mengenai pembiayaan kemudahan fizikal.
- iv. PPT wajib mempunyai dasar untuk penggunaan teknologi dan komunikasi maklumat dalam program ini secara berkesan.
- v. Perpustakaan atau pusat sumber wajib memperoleh ruang dan bahan rujukan terkini.
- vi. Calon wajib diberi akses kepada kemudahan yang berkaitan di dalam dan luar PPT jika perlu.
- vii. Bagi program kedoktoran industri, kemudahan penyelidikan wajib disediakan.
- viii. Kemudahan fizikal wajib diselenggarakan, ditambah baik, atau digantikan.

6.1.2. Standard Tinggi

- i. Calon patut mempunyai peluang untuk dilatih dalam penggunaan kemudahan penyelidikan yang berkaitan.
- ii. Kemudahan fizikal patut termasuk makmal yang diakreditasikan berdasarkan standard nasional dan antarabangsa.

6.2 Kepakaran Penyelidik

Kepakaran penyelidik merujuk kepada staf yang telah dilatih dalam pelbagai disiplin atau memperoleh ilmu dan pengalaman dalam bidang penyelidikan, metodologi dan hal yang bersabit dengan aktiviti penyelidikan. Mereka akan menasihati dan membantu sekiranya wujudnya masalah dan memberi latihan dalam proses dan aktiviti penyelidikan. Kepakaran penyelidik akan diberi dari dalam PPT itu sendiri atau diperoleh dari sumber luar.

6.2.1 Standard Asas

- i. PPT wajib mempunyai dasar atau garis panduan mengenai pembangunan dan pengurusan kepakaran penyelidik.

6.2.2 Standard Tinggi

- i. PPT patut menghargai sumbangan kepakaran penyelidik kepada program.

6.3 Peruntukan Kewangan

Peruntukan kewangan merujuk kepada pengagihan dana untuk pengurusan dan kemampanan program.

6.3.1 Standard Asas

- i. PPT wajib mempunyai tanggungjawab dan autoriti yang jelas dalam menyediakan belanjawan dan pengagihan sumber dengan mengambil kira keperluan tertentu program.
- ii. PPT wajib mempunyai tatacara belanjawan dan perolehan yang memastikan sumbernya mencukupi dan berupaya mengendalikan kewangan dengan cekap.
- iii. Pengagihan kewangan wajib memadai bagi menyokong program.
- iv. PPT wajib mempunyai sistem bagi pengagihan dana penyelidikan bagi menyokong program.

6.3.2 Standard Tinggi

- i. Mereka yang bertanggungjawab terhadap sesuatu program patut diberi autonomi secukupnya untuk mengagih sumber sewajarnya demi mencapai matlamat program dan mengekalkan standard penyelidikan yang tinggi.

6.4 Sumber Atas Talian

Sumber atas talian merujuk kepada sumber diakses kendiri seperti jurnal-e, buku-e, pangkalan data paten dan enjin carian demi menyokong aktiviti penyelidikan.

6.4.1 Standard Asas

- i. Sumber atas talian wajib diperuntukkan untuk menyokong aktiviti penyelidikan.
- ii. Calon wajib diberi akses dan dilatih dalam penggunaan sumber atas talian.
- iii. PPT wajib menyediakan mekanisme bagi perolehan, penyebaran dan pemantauan penggunaan sumber atas talian.

6.4.2 Standard Tinggi

- i. PPT patut memudahkan kolaborasi bagi menggalakkan perkongsian ilmu sesama calon nasional dan / atau antarabangsa.

6.5 Rangkaian dan Kerjasama

Rangkaian dan kerjasama merujuk kepada penyertaan dan perkongsian pengetahuan intelektual, kemudahan dan perkhidmatan di kalangan penyelidik dan institusi pada peringkat kebangsaan dan antarabangsa.

6.3.2 Standard Tinggi

- i. Mereka yang bertanggungjawab terhadap sesuatu program patut diberi autonomi secukupnya untuk mengagih sumber sewajarnya demi mencapai matlamat program dan mengekalkan standard penyelidikan yang tinggi.

6.4 Sumber Atas Talian

Sumber atas talian merujuk kepada sumber diakses kendiri seperti jurnal-e, buku-e, pangkalan data paten dan enjin carian demi menyokong aktiviti penyelidikan.

6.4.1 Standard Asas

- i. Sumber atas talian wajib diperuntukkan untuk menyokong aktiviti penyelidikan.
- ii. Calon wajib diberi akses dan dilatih dalam penggunaan sumber atas talian.
- iii. PPT wajib menyediakan mekanisme bagi perolehan, penyebaran dan pemantauan penggunaan sumber atas talian.

6.4.2 Standard Tinggi

- i. PPT patut memudahkan kolaborasi bagi menggalakkan perkongsian ilmu sesama calon nasional dan / atau antarabangsa.

6.5 Rangkaian dan Kerjasama

Rangkaian dan kerjasama merujuk kepada penyertaan dan perkongsian pengetahuan intelektual, kemudahan dan perkhidmatan di kalangan penyelidik dan institusi pada peringkat kebangsaan dan antarabangsa.

6.5.1 Standard Asas

- i. PPT mesti membantu rangkaian dan kerjasama antara di kalangan penyelidik dan institusi pada peringkat kebangsaan dan antarabangsa.

6.5.2 Standard Tinggi

- i. PPT perlu mempunyai dasar dan rancangan masa depan untuk rangkaian dan kerjasama dengan institusi kebangsaan dan antarabangsa.
- ii. PPT perlu menyediakan kemudahan yang sesuai dan peruntukan kewangan yang mencukupi untuk rangkaian dan kerjasama di kalangan penyelidik.

BAHAGIAN 7: PEMANTAUAN DAN SEMAKAN PROGRAM

PPT menggalas tanggungjawab untuk memastikan kualiti dan standard program penyelidikan terus dikekalkan dan tertakluk kepada pemantauan, penilaian dan semakan.

Pemantauan program penyelidikan menyediakan mekanisme untuk menambah baik sistem penyampaian program bagi memenuhi matlamat dan objektif program dan kejayaan calon dalam menamatkan ijazah.

Mengenal pasti isu dan perkara utama yang berkaitan dengan program dan mengambil tindakan pemuliharan yang sewajarnya adalah penting.

STANDARD BAGI BAHAGIAN 7

7.1 Pemantauan dan Semakan

7.1.1 Standard Asas

- i. Setiap program PPT wajib dipantau oleh jabatan, sebagaimana yang diluluskan oleh Senat.
- ii. PPT wajib mempunyai mekanisme untuk mengurus dan menyelaras program bagi memenuhi semua keperluan, terutamanya yang berkaitan dengan jaminan kualiti. Jabatan pula wajib memantau perjalanan program dengan mengambil kira kepentingan pihak berkepentingan.
- iii. Bagi pemantauan dan penilaian, data berikut wajib dianalisis untuk meningkatkan kualiti program:
 - 1) Prestasi calon
 - 2) Pencapaian objektif program
 - 3) Maklum balas daripada calon
- iv. PPT wajib memantau prestasi keseluruhan program secara berterusan. Contohnya, kadar penamatkan dan nisbah calon yang bergraduat pada masanya.
- v. Maklum balas daripada penilai luar wajib digunakan untuk meningkatkan kualiti program.

- vi. Penyelidikan wajib dijalankan secara bebas dan mematuhi garis panduan program, etika dan kod tingkah laku. Contohnya, garis panduan tentang plagiarisme.
- vii. Sebarang perubahan atau cadangan baru bagi prosedur dan proses bagi program penyelidikan wajib diluluskan oleh PPT.
- viii. PPT wajib memastikan pencapaian hasil pembelajaran seperti yang dinyatakan dalam Bahagian 1 dokumen ini.
- ix. PPT wajib memastikan pencapaian ciri-ciri siswazah seperti yang disenaraikan dalam Kerangka Kelayakan Malaysia (KKM).
- x. PPT wajib menubuhkan jawatankuasa semakan dengan terma rujukan yang jelas.
- xi. PPT wajib menyemak dan menganalisis pencapaian keseluruhan objektif program.
- xii. Bagi program kedoktoran industri, MOU atau MOA wajib dimeterai antara PPT dan rakan industri atas hak harta intelek.

7.1.2 Standard Tinggi

- i. PPT perlu memantau hasil penyelidikan seperti penerbitan, hak cipta, prototaip, paten, dan pengkomersilan.
- ii. Prestasi selepas pengijazahan perlu dipantau melalui kajian longitud dan / atau pengesanan.

7.2 Penglibatan Pihak Berkepentingan

7.2.1 Standard Asas

- i. Semakan program wajib melibatkan pihak berkepentingan yang berkaitan.

7.2.2 Standard Tinggi

- i. PPT perlu menubuhkan Panel Penasihat Program yang mengandungi wakil daripada badan profesional.

BAHAGIAN 8: KEPIMPINAN, GOVERNAN DAN PENTADBIRAN

Pada peringkat jabatan, kepimpinan menyediakan hala tuju yang jelas di samping perhubungan antara pelbagai kumpulan berdasarkan semangat keserakahan dan ketelusan, mengurus kewangan dan sumber lain dengan penuh tanggungjawab dan mengadakan perkongsian bersama pihak berkepentingan dalam penyampaian, penyelidikan serta perundingan pendidikan.

STANDARD BAGI BAHAGIAN 8

8.1 Governan

8.1.1 Standard Asas

- i. PPT wajib menjelaskan struktur tadbir urus dan fungsinya, hubungan dengan pihak berkepentingan dalaman dan luaran, dan kesannya terhadap program. Struktur, fungsi dan hubungan wajib didokumentasikan dan disebarluaskan kepada semua pihak yang terlibat.
- ii. PPT wajib menyatakan dengan jelas kuasa akademiknya.
- iii. Jawatankuasa PPT wajib bergiat aktif dalam pembentukan dasar.
- iv. PPT wajib membentuk mekanisme bagi memastikan integrasi dalam fungsi dan kebolehbandingan kualiti penyelidikan bagi program yang dijalankan di kampus yang berbeza.
- v. Dasar dan amalan jabatan wajib selaras dengan tujuan PPT.

8.1.2 Standard Tinggi

- i. PPT patut mempunyai satu sistem jawatankuasa yang menyeluruh, saling berhubungan dan diinstitusikan, yang bertanggungjawab terhadap program. Sistem ini patut mengambil kira antara lainnya, perundingan dalaman dan luaran, maklum balas, isu semasa, rangkaian dan kolaborasi.
- ii. Prinsip governan patut menggambarkan perwakilan dan penglibatan staf akademik, calon dan pihak berkepentingan lain.

8.2 Kepimpinan Program

8.2.1 Standard Asas

- i. PPT wajib menyatakan kriteria bagi struktur, perlantikan, peranan dan tanggungjawab kepimpinan program dengan jelas.
- ii. Kepimpinan program wajib disandang oleh mereka yang mempunyai kelayakan dan pengalaman penyelidikan yang sewajarnya.
- iii. PPT wajib membangunkan proses bagi memastikan komunikasi antara PPT dan kepimpinan program dalam perkara berhubung pengurusan sumber manusia, pengurusan calon siswazah, peruntukan sumber penyelidikan dan proses membuat keputusan.

8.2.2 Standard Tinggi

- i. PPT patut memastikan kepimpinan program memikul tangggungjawab membentuk satu persekitaran penyelidikan yang mampu melahirkan inovasi dan kreativiti.

33 8.3 Pengurusan Program

8.3.1 Standard Asas

- i. Staf pentadbiran dalam jabatan mestilah berkelayakan, bersesuaian dan mencukupi bagi membantu pelaksanaan program dan kegiatan yang berkaitan.
- ii. Prosedur dan dokumen berkaitan mesti disediakan bagi pentadbiran program.
- iii. Jabatan wajib menjalankan penilaian prestasi pentadbiran program secara tetap.

8.3.2 Standard Tinggi

- i. PPT patut mempunyai satu rancangan latihan untuk pengurusan staf pentadbiran bagi memenuhi keperluan khusus program contohnya pengurusan risiko, penyelenggaraan peralatan khas dan kemahiran teknikal.

8.4 Rekod Akademik dan Penyelidikan

8.4.1 Standard Asas

- i. Dasar dan amalan jabatan berhubung jenis dan keselamatan rekod berkaitan dengan program wajib tekal dengan dasar dan amalan PPT dan pembekal dana selain mematuhi undang-undang dan peraturan yang berkaitan.
- ii. Jabatan wajib melaksanakan dasar yang telah ditetapkan oleh PPT berhubung hak keperibadian individu dan kerahsiaan rekod.

8.4.2 Standard Tinggi

- i. Jabatan patut secara berterusan menyemak segala dasar berhubung keselamatan rekod termasuk peningkatan penggunaan teknologi elektronik dan sistem keselamatannya.

BAHAGIAN 9: PENAMBAHBAIKAN KUALITI BERTERUSAN

PPT wajib memastikan bahawa siswazah ijazah sarjana dan kedoktoran merupakan penyelidik berkelas dunia dan pekerja berilmu dengan keupayaan untuk menyediakan penyelesaian kepada masalah dan isu masa depan. Justeru, PPT bertanggungjawab memastikan kualiti program pascasiswazah yang mereka tawarkan. Untuk mencapai tujuan ini, PPT mesti terlibat secara berterusan dalam peningkatan kualiti berterusan program tersebut dalam persekitaran yang dinamik.

STANDARD BAGI BAHAGIAN 9

9.1 Penambahbaikan Kualiti

9.1.1 Standard Asas

- i. PPT wajib menubuhkan dasar bagi penambahbaikan kualiti secara berterusan.
- ii. Jabatan wajib mempunyai satu rancangan strategik yang sejajar dengan matlamat tahunan PPT dan mekanisme untuk mencapai sasaran.
- iii. Jabatan wajib melibatkan kakitangan bagi penambahbaikan kualiti secara berterusan.
- iv. Jabatan wajib melibatkan pihak berkepentingan dalaman dan luaran dalam aktiviti yang boleh menyumbang terhadap penambahbaikan program secara berterusan.

9.1.2 Standard Tinggi

- i. PPT perlu mempunyai unit kualiti yang memudahkan pematuhan dasar, proses dan prosedur yang ditetapkan.
- ii. PPT perlu mempunyai sistem ganjaran dan pengiktirafan bagi menggalakkan budaya kualiti.
- iii. PPT perlu mempunyai ulasan berkala untuk penambahbaikan kualiti program secara berterusan.

**STANDARD: IJAZAH SARJANA
DAN KEDOKTORAN SECARA
KERJA KURSUS DAN MOD
CAMPURAN
(KERJA KURSUS DAN
PENYELIDIKAN)**

BAHAGIAN 1: VISI, MISI, MATLAMAT PENDIDIKAN DAN HASIL PEMBELAJARAN

Visi, misi, matlamat pendidikan dan hasil pembelajaran pemberi pendidikan tinggi (PPT) memandu program pascasiswazah melahirkan siswazah cemerlang. Matlamat umumnya ialah pembangunan siswazah yang terdidik secara menyeluruh, melalui:

- perkembangan pengetahuan, penyelidikan, kemahiran komunikasi dan kompetensi berdasarkan proses saintifik / inkuiiri dan pencapaiannya;
- pengukuhan kemahiran generik seperti sikap, etika, nilai profesionalisme dan kemahiran kepimpinan untuk kemajuan masyarakat dalam kerangka wawasan negara;
- penggunaan kemahiran analitikal dan penyelesaian masalah dalam usaha untuk menilai dan membuat keputusan secara kritikal dan kreatif berdasarkan bukti penyelidikan dan / atau pengalaman;
- pengukuhan usaha mencari ilmu pengetahuan dan kemahiran pembelajaran sepanjang hayat sejajar dengan kemajuan pembangunan global;
- hasil penyelidikan yang relevan dalam konteks nasional dan antarabangsa; dan
- penyebaran hasil penyelidikan melalui penerbitan.

36

Program pascasiswazah merupakan asas yang menyokong visi dan misi PPT yang lebih luas. Oleh itu, matlamat institusi yang lebih luas ini wajib diambil kira apabila mereka bentuk sesuatu program pascasiswazah.

Keupayaan para penyelidik untuk menjalankan peranan dan tanggungjawab seperti yang diharapkan dalam perkembangan peringkat nasional dan antarabangsa, pada akhirnya akan menentukan kualiti program pascasiswazah yang ditawarkan.

STANDARD BAGI BAHAGIAN 1

1.1 Penyataan Matlamat, Objektif dan Hasil Pembelajaran Program

Perkara yang perlu dicapai oleh calon dipandu oleh matlamat, objektif dan hasil pembelajaran sesuatu program. Matlamat, objektif dan hasil pembelajaran mestilah dinyatakan dengan jelas serta dimaklumkan kepada calon serta pihak berkepentingan dalaman dan luaran.

1.1.1 Standard Asas

- i. Setiap program wajib mendefinisikan matlamat, objektif dan hasil pembelajaran dan mengenal pasti pihak berkepentingan dalaman dan luaran.
- ii. Jabatan wajib berunding dan berbincang dengan pihak berkepentingan dalaman dan luaran dalam merangka matlamat dan objektif program.
- iii. Objektif program wajib menggambarkan elemen penting dalam pencapaian pengajian tinggi yang sejajar dengan amalan nasional dan antarabangsa.
- iv. Matlamat, objektif dan hasil pembelajaran program wajib konsisten dan menyokong visi dan misi PPT.
- v. Matlamat, objektif dan hasil pembelajaran program wajib merangkumi kemudahan untuk latihan atau sokongan bagi membolehkan calon pascasiswazah memperoleh kemahiran dalam mengenal pasti masalah, penyelesaian masalah secara analitikal dan penerbitan daripada hasil penyelidikan.
- vi. Matlamat, objektif dan hasil pembelajaran program sarjana, wajib merangkumi penyelidikan dan latihan kemahiran penyelidikan dalam menangani permasalahan berkenaan.
- vii. Matlamat, objektif dan hasil pembelajaran program kedoktoran wajib merangkumi penciptaan pengetahuan, keaslian dan inovasi.

1.1.2 Standard Tinggi

- i. Pihak berkepentingan patut termasuk penyelidik nasional dan antarabangsa.

- ii. Matlamat, objektif dan hasil pembelajaran program harus disemak secara berkala dengan merujuk kepada pihak berkepentingan dalam dan luaran, termasuk kalangan antarabangsa.

1.2. Hasil Pembelajaran

Keupayaan calon dalam melaksanakan peranan dan tanggungjawab yang diharapkan dalam masyarakat pada akhirnya akan menentukan kualiti program pascasiswazah. Ini memerlukan program tersebut mempunyai penyataan jelas hasil pembelajaran yang perlu dicapai. Secara kumulatif, penyataan hasil pembelajaran seharusnya mencerminkan tujuh domain hasil pembelajaran MQF iaitu Pengetahuan Bidang Disiplin; Kemahiran Praktikal; Kemahiran dan Tanggungjawab Sosial; Nilai, Sikap dan Profesionalisme; Kemahiran Komunikasi, Kepimpinan dan Berpasukan; Kemahiran Penyelesaian Masalah dan Saintifik; dan Kemahiran Pengurusan Maklumat dan Pembelajaran Sepanjang Hayat.

1.2.1 Standard Asas

38

- i. Setelah program diselesaikan, skop hasil pembelajaran wajib mencerminkan kompetensi calon:

Ijazah Sarjana

Di akhir program, siswazah wajib berupaya:

- 1) menunjukkan kepakaran dalam bidang berkenaan;
- 2) mengaplikasi kemahiran praktikal dalam bidang berkenaan;
- 3) mengaitkan idea terhadap isu masyarakat dalam bidang berkenaan;
- 4) menjalankan penyelidikan dengan penyeliaan minimum dan patuh kepada perundangan, etika dan kod amalan profesional;
- 5) menunjukkan kualiti kepimpinan melalui komunikasi dan kerjasama berkesan di kalangan rakan dan pihak berkepentingan;
- 6) menghasilkan penyelesaian kepada permasalahan menggunakan kemahiran saintifik dan pemikiran kritikal; dan
- 7) mengurus maklumat untuk pembelajaran sepanjang hayat.

Ijazah Kedoktoran

Di akhir program, siswazah wajib berupaya:

- 1) mengsynthesis pengetahuan dan menyumbang kepada penyelidikan asli yang memperluas sempadan ilmu dalam bidang berkenaan;
 - 2) mengadaptasi kemahiran praktikal menjurus kepada idea inovatif dalam bidang berkenaan;
 - 3) memberi nasihat kepakaran kepada masyarakat dalam bidang berkenaan;
 - 4) menjalankan penyelidikan secara bebas dan patuh kepada perundungan, etika dan kod amalan profesional;
 - 5) mempamerkan kualiti kepimpinan melalui komunikasi dan kerjasama berkesan di kalangan rakan dan pihak berkepentingan;
 - 6) menangani permasalahan dalam bidang berkenaan secara kritikal menggunakan kemahiran saintifik; dan
 - 7) menyepadu maklumat untuk pembelajaran sepanjang hayat.
-
- ii. Program tersebut wajib menunjukkan bagaimana komponen penyelidikan yang telah didefinisikan menyumbang kepada pemenuhan hasil pembelajaran.
 - iii. Pencapaian hasil pembelajaran wajib dinilai secara berterusan di sepanjang program.

1.2.2 Standard Tinggi

- i. Di akhir program, siswazah patut berupaya menerbit dalam penerbitan berwasit.
- ii. Program tersebut patut menspesifikasikan hubungan antara kompetensi penyelidikan yang akan dicapai di akhir pengajian dengan yang diperlukan dalam pengukuhan kerjaya dan penyelidikan masa depan.

BAHAGIAN 2: REKA BENTUK DAN PENYAMPAIAN PROGRAM

Bagi tujuan penggunaan standard ini dalam mengakreditasi program yang ditawarkan oleh PPT, istilah “Program” merujuk kepada susunan kursus yang distruktur untuk satu tempoh tertentu dan volum pembelajaran. Ini diperlukan untuk mencapai hasil pembelajaran yang telah ditentukan bagi tujuan penganugerahan ijazah sarjana atau kedoktoran secara kerja kursus atau campuran.

STANDARD BAGI BAHAGIAN 2

2.1 Autonomi Akademik

Sesebuah institusi akademik sewajarnya mempunyai autonomi yang secukupnya dalam segala hal akademik. Autonomi ini haruslah diwujud di peringkat jabatan di mana sesuatu program itu ditawarkan.

40

Penamaan ijazah pascasiswazah yang dicadangkan adalah seperti yang terdapat dalam Jadual 1.

Jadual 1: Penamaan Penganugerahan Ijazah Pascasiswazah

Kelayakan	Mod		
	Penyelidikan	Mod Campuran	Kerja Kursus
Sarjana	MPhil	MPhil	Ijazah sarjana bergantung kepada bidang pengkhususan
Kedoktoran	PhD atau Kedoktoran Profesional	PhD	Ijazah kedoktoran bergantung kepada bidang pengkhususan contohnya DBA, DEd, DEng
Pasca Kedoktoran	DSc, DEngSc	Tidak relevan	Tidak relevan

2.1.1 Standard Asas

- i. Jabatan wajib mempunyai autonomi sewajarnya untuk mereka bentuk struktur program dan mengagih sumber yang perlu untuk pelaksanaannya, bagi memastikan hasil pembelajaran tercapai. Apabila bersesuaian, syarat di atas juga wajib digunakan pada program PPT yang mengendalikan beberapa kampus di lokasi berlainan.
- ii. Staf akademik wajib diberi autonomi yang sewajarnya untuk memfokus kepada bidang kepakaran mereka, seperti penyeliaan akademik dan pengajaran calon, penyelidikan dan penulisan, kegiatan kesarjanaan, kegiatan pentadbiran berhubung hal akademik, dan aktiviti kemasyarakatan.
- iii. PPT wajib mempunyai undang-undang dan peraturan yang jelas berhubung konflik kepentingan, khususnya dalam pelantikan staf akademik, penyelia dan pemeriksa, bagi memastikan kebaikan calon dijaga.
- iv. PPT wajib mempunyai dasar yang jelas berhubung harta intelek.

2.1.2 Standard Tinggi

- i. PPT patut mempunyai dasar yang jelas berhubung konflik kepentingan, seperti dalam amalan persendirian, pengambilan pekerja sambilan dan khidmat konsultasi.
- ii. PPT patut mempunyai dasar berhubung autonomi akademik jabatan dan staf akademik, yang menggambarkan kematangan intelektual PPT.
- iii. PPT patut mempunyai dasar yang jelas berhubung insurans perlindungan.

2.2 Reka Bentuk Program, Pembelajaran, Pengajaran dan Penyeliaan

2.2.1 Standard Asas

- i. Jabatan tersebut wajib mempunyai satu proses khusus untuk membangun, menyemak dan menilai struktur program dengan penglibatan staf akademik dan pihak berkepentingan.
- ii. Program tersebut wajib dipertimbangkan hanya setelah sumber dan / atau akses kepada sumber yang perlu untuk menyokong pelaksanaannya dikenal pasti.

- iii. Struktur program, pembelajaran, pengajaran dan penyeliaan wajib menyokong pencapaian hasil pembelajaran program.
- iv. Kepelbagaiannya aktiviti akademik wajib untuk mencapai hasil pembelajaran serta memastikan calon bertanggungjawab atas pembelajaran sendiri.

2.2.2 Standard Tinggi

- i. Struktur program harus menggalakkan pendekatan pelbagai disiplin melalui kepelbagaiannya aktiviti bagi memperkuat perkembangan peribadi dan profesional calon.
- ii. Analisis keperluan program patut melibatkan maklum balas daripada sumber luaran termasuk komen pihak berkepentingan yang patut dipertimbangkan bagi penambahbaikan program.
- iii. Aktiviti penglibatan masyarakat patut diadakan bagi memperkaya pengalaman dan memupuk perkembangan peribadi dan profesional calon.
- iv. Kerjasama dengan PPT dan / atau pusat penyelidikan di peringkat nasional dan antarabangsa patut diwujudkan (contoh, melalui penyeliaan bersama, pertukaran calon, ijazah bersama dan program terpisah).
- v. Kemudahan bagi penyeliaan berkumpulan patut diwujudkan bagi tujuan mengurus dan meminimumkan risiko.

2.3 Struktur Program

Persekutuan pembelajaran dan pengajaran akan hanya berkesan sekiranya struktur program sentiasa dikemaskini seiring dengan perkembangan semasa bidang pengajaran.

2.3.1 Standard Asas

- i. Program wajib tersebut wajib memenuhi keperluan berikut:

Ijazah Sarjana secara Kerja Kursus, dan Mod Campuran*

- 1) Kredit minimum bagi ijazah sarjana secara kerja kursus dan campuran ialah 40 kredit.
- 2) Bagi pengajian sepenuh masa, tempoh lazim ialah 1 tahun, manakala bagi pengajian separuh masa, tempoh lazim ialah 2 tahun.
- 3) Komponen kerja kursus wajib merangkumi kursus dalam kaedah penyelidikan.
- 4) Keperluan berikut wajib ditentukan oleh PPT:
 - a) Tempoh maksimum pengajian
 - b) Format projek penyelidikan / disertasi

Ijazah Sarjana secara Mod Campuran*

*Nisbah kerja kursus kepada penyelidikan ialah antara 50:50 atau 40:60 atau 30:70

Ijazah Kedoktoran secara Kerja Kursus, dan PhD secara Mod Campuran*

- 1) Kredit minimum bagi ijazah kedoktoran secara kerja kursus dan PhD secara campuran ialah 80 kredit.
- 2) Bagi pengajian sepenuh masa, tempoh lazim ialah 3 tahun, manakala bagi pengajian separuh masa, tempoh lazim ialah 4 tahun. Walau bagaimanapun, Senat PPT boleh memberi pengecualian bagi pelajar yang cemerlang yang dapat menamatkan pengajian dalam masa yang singkat.⁷
- 3) Komponen kerja kursus wajib merangkumi kursus dalam kaedah penyelidikan.
- 4) Keperluan berikut wajib ditentukan oleh PPT:
 - a) Tempoh maksimum pengajian
 - b) Format projek penyelidikan / tesis

⁷ Pindaan seperti dalam Surat Pekeliling MQA Bil. 1/2015 dengan no. rujukan MQA.100-1/7/1 (6) bertarikh 11 Mac 2015 berkuatkuasa 1 Julai 2015 bagi kohort pelajar baru.

Nota:

Standard sebelum pindaan: Bagi pengajian sepenuh masa, tempoh minimum ialah 2 tahun, manakala bagi pengajian separuh masa, tempoh minimum ialah 3 tahun.

PhD secara Mod Campuran*

*Nisbah kerja kursus kepada penyelidikan ialah antara 50:50 atau 40:60 atau 30:70

- ii. Program tersebut wajib memasukkan elemen kemahiran penyelidikan bersesuaian untuk kepentingan pemahaman konsep, prinsip dan kaedah yang menyokong hasil program.
- iii. Program tersebut wajib disemak secara berkala bagi memastikan ia sentiasa seiring dengan perkembangan ilmu dalam bidang, serta keperluan masyarakat.
- iv. Jabatan wajib menyediakan teknologi dan rangkaian global untuk calon mengakses maklumat masa-sebenar dan mengenal pasti bidang penting.

2.3.2 Standard Tinggi

- i. Program patut memenuhi keperluan disiplin, dengan mengambil kira standard dan amalan terbaik yang bersesuaian.
- ii. PPT patut mengenal pasti bidang tujuan dan kekuatan penyelidikan.

2.4 Pengurusan Program**2.4.1 Standard Asas**

- i. Calon wajib disediakan dengan maklumat bertulis terkini tentang matlamat, hasil pembelajaran, dan kaedah penilaian program.
- ii. Program tersebut wajib mempunyai seorang penyelaras berautoriti dalam perancangan, pelaksanaan, pemantauan, penilaian dan penambahbaikan program melalui prosedur yang ditetapkan.
- iii. Program wajib disemak secara berkala dan dinilai untuk memastikan pencapaian Tahap 7 MQF bagi Sarjana dan Tahap 8 MQF bagi Kedoktoran. Semakan ini wajib melibatkan seorang penilai luar.
- iv. Jabatan wajib menyediakan calon dengan persekitaran pembelajaran yang kondusif di mana budaya pembelajaran kesarjanaan dapat dipupuk.
- v. PPT wajib mempunyai dasar dan prosedur yang dirangka untuk menangani ketidakpuasan hati calon.

2.4.2 Standard Tinggi

- i. Inovasi untuk menambah baik pembelajaran dan pengajaran patut dibangun, disokong dan dinilai.
- ii. Semakan dan penilaian program patut melibatkan pihak berkepentingan serta rakan di peringkat nasional dan antarabangsa.

2.5 Hubungan dengan Pihak Berkepentingan Luar

2.5.1 Standard Asas

- i. Jabatan wajib mengadakan hubungan dengan pihak berkepentingan luaran bagi tujuan perancangan, pelaksanaan dan penyemakan program.

2.5.2 Standard Tinggi

- i. Jabatan patut mendapatkan maklum balas daripada majikan untuk penambahbaikan program (contoh, untuk penempatan, latihan dan pendedahan persekitaran kerja calon).
- ii. Calon patut diberi galakan dan sokongan untuk menjalin hubungan dengan pihak berkepentingan luar.

BAHAGIAN 3: PENILAIAN PEMBELAJARAN CALON

Penilaian terhadap calon merupakan aspek yang amat penting dalam jaminan kualiti kerana ia memacu pembelajaran calon. Ia adalah pengukuran penting untuk menunjukkan pencapaian hasil pembelajaran. Hasil penilaian juga merupakan asas kepada penganugerahan ijazah pascasiswazah. Oleh itu, kaedah penilaian calon perlu jelas, konsisten, efektif, boleh dipercayai, selari dengan amalan semasa serta menyokong pencapaian hasil pembelajaran.

STANDARD BAGI BAHAGIAN 3

3.1 Penilaian dan Pembelajaran

3.1.1 Standard Asas

- i. Penilaian calon wajib konsisten dengan tahap yang ditakrif dalam MQF dan 7 domain hasil pembelajaran.
- ii. Prinsip, kaedah dan amalan penilaian wajib sejajar dengan hasil pembelajaran dan kandungan program melalui 2 jenis iaitu penilaian formatif dan sumatif.
- iii. Penilaian formatif dan sumatif wajib merangkumi:

Ijazah Sarjana / Kedoktoran secara Kerja Kursus

- Penilaian bertulis
- Pembentangan
- Projek Penyelidikan

Ijazah Sarjana secara Mod Campuran

- Penilaian bertulis
- Pembentangan
- Disertasi

PhD secara Mod Campuran

- Penilaian bertulis

- Pembentangan
 - Tesis
- iv. Bagi program mod campuran, jabatan wajib memantau penilaian calon untuk memastikan kemajuan calon memuaskan. Ini wajib dipantau melalui:
- 1) rundingan berterusan (formal dan tak formal)
 - 2) pembentangan cadangan penyelidikan
 - 3) pembentangan / kolokium / seminar / bengkel
 - 4) kemajuan penyelidikan (menggunakan mekanisme yang bersesuaian)
- v. PPT wajib memastikan sikap bersesuaian dipupuk, termasuk pematuhan kepada etika penyelidikan.

3.1.2 Standard Tinggi

- i. Hubungan antara penilaian dan hasil pembelajaran patut disemak secara berkala untuk memastikan keberkesanannya.

3.2 Kaedah Penilaian

47

3.2.1 Standard Asas

- i. Kaedah penilaian calon wajib dihurstai, didokumentasi dan disebar kepada calon (contoh, maklumat tentang tempoh, kepelbagaian, pemberat dan liputan).
- ii. Proses dan prosedur wajib didokumentasi dan boleh diakses oleh staf dan calon.
- iii. Satu Jawatankuasa Peperiksaan Disertasi / Tesis wajib ditubuhkan untuk memastikan kesahan, kebolehpercayaan dan kesaksamaan dalam penilaian disertasi / tesis.
- iv. Prosedur penilaian wajib disemak secara berkala, dengan mengambil kira maklum balas daripada pihak berkepentingan dalaman.

3.2.2 Standard Tinggi

- i. PPT patut memastikan penilaian dalaman setanding dengan amalan terbaik antarabangsa.
- ii. Semakan dan maklum balas tentang prosedur penilaian patut mendapat khidmat rundingan rakan luar (nasional dan antarabangsa).
- iii. Prosedur penilaian patut disemak secara berkala dengan mengambil kira maklum balas daripada pihak berkepentingan luar.
- iv. PPT patut mempunyai satu mekanisme untuk menyemak dan mengimplementasi kaedah baru penilaian.

3.3 Pengurusan Penilaian Calon

3.3.1 Standard Asas

- i. PPT bertanggungjawab tentang dasar penilaian dan terma rujukan wajib dihuraikan. Jawatankuasa dan proses wajib ditubuhkan untuk:
 - 1) verifikasi dan moderasi penilaian sumatif; dan
 - 2) penandaarasan penilaian standard akademik.
- ii. Penyelia wajib diberi autonomi sewajarnya untuk menyelia dan mengurus kemajuan penyelidikan calon dan penilaian.
- iii. Prosedur untuk calon membawa isu kebimbangan kepada perhatian pihak berkuasa berkaitan wajib diadakan.
- iv. PPT wajib bertanggungjawab terhadap kerahsiaan dan keselamatan proses penilaian dan rekod akademik calon.
- v. Prestasi dan keputusan penilaian sumatif dan formatif wajib dimaklumkan kepada calon melalui mekanisme yang bersesuaian.
- vi. PPT wajib menyediakan maklum balas kepada calon berkaitan prestasi akademik dan memastikan mereka mempunyai masa yang mencukupi untuk tindakan pemulihan. Langkah yang sesuai wajib diambil untuk menyediakan maklum balas kepada calon tentang prestasi, semakan dan langkah pembetulan.
- vii. PPT wajib menubuh dan mendokumentasi prosedur tentang kriteria dan pemilihan pemeriksa.

- viii. Syarat kelayakan pemeriksa wajib dinyatakan dengan jelas:
 - a) Pemeriksa wajib memiliki kelayakan minimum yang tidak kurang daripada penyelia. Apabila pemeriksa tidak memiliki kelayakan yang ditetapkan, pemeriksa wajib memiliki pengalaman yang mencukupi dalam bidang yang relevan dan pelantikannya tertakluk kepada kelulusan Senat PPT.
 - b) Pemeriksa luar yang dilantik perlulah dalam bidang yang berkaitan dengan penyelidikan yang dibuat bagi menjamin kualiti penyelidikan tersebut.⁸
- ix. Komposisi pemeriksa disertasi / tesis adalah seperti berikut:

Ijazah Sarjana secara Mod Campuran

Disertasi wajib diperiksa oleh sekurang-kurangnya 2 pemeriksa.

PhD secara Mod Campuran

Tesis wajib diperiksa oleh sekurang-kurangnya 2 pemeriksa, 1 daripadanya ialah pemeriksa luar.

- x. Jabatan wajib menasihatkan pemeriksa untuk mematuhi tempoh yang dibenarkan untuk peperiksaan disertasi / tesis.
- xi. PPT wajib menyediakan mekanisme untuk calon merayu keputusan peperiksaan disertasi / tesis dan / atau viva voce.

3.3.2 Standard Tinggi

- i. Pihak berkepentingan dalam dan luar patut terlibat dalam semakan sistem penilaian calon.

⁸ Pindaan seperti dalam Surat Pekeliling MQA Bil. 1/2015 dengan no. rujukan MQA.100-1/7/1 (6) bertarikh 11 Mac 2015 berkuatkuasa 1 Julai 2015 bagi kohort pelajar baru.

Nota:

Standard sebelum pindaan: Tiada.

BAHAGIAN 4: PEMILIHAN DAN KHIDMAT SOKONGAN CALON

Pada amnya, dasar kemasukan ke program perlu mematuhi dasar sedia ada Kementerian Pendidikan Malaysia (KPM). Terdapat perbezaan pandangan tentang kaedah terbaik pemilihan calon. Namun, apa jua kaedah yang digunakan, pihak PPT mestilah berupaya untuk mempertahankan konsistensi pelaksanaannya. Bilangan calon yang diterima masuk ke sesuatu program ditentukan oleh kapasiti PPT berkenaan dan bilangan pemohon yang berkelayakan. Dasar kemasukan dan pengekalan calon sesbuah PPT itu tidak harus dikompromi semata-mata kerana hasrat PPT untuk mengekalkan enrolmen calon tertentu. Sekiranya PPT itu mengendalikan beberapa kampus di lokasi berlainan, atau sekiranya sesuatu program itu dikendalikan secara kerjasama, pemilihan dan penempatan semua calon mestilah konsisten dengan dasar nasional.

STANDARD BAGI BAHAGIAN 4

50

4.1 Pemilihan dan Kemasukan

4.1.1 Standard Asas

Ijazah Sarjana secara Kerja Kursus

- i. Ijazah sarjana muda dengan PNGK minimum 2.50, atau yang setara dengannya, seperti yang diterima oleh Senat PPT; atau
- ii. Ijazah sarjana muda atau yang setara dengannya tetapi tidak mencapai PNGK 2.50, boleh diterima masuk tertakluk kepada minimum 5 tahun pengalaman bekerja dalam bidang yang relevan.⁹

Ijazah Sarjana secara Mod Campuran

⁹ Pindaan seperti dalam Surat Pekeling MQA Bil. 1/2013 dengan no. rujukan MQA 07/01 Jld.2 (24) bertarikh 19 Disember 2013 berkuatkuasa pada 1 Januari 2014.

Nota:

Standard sebelum pindaan: Tiada.

- i. Ijazah sarjana muda dengan PNGK minimum 2.75 atau yang setara dengannya, seperti yang diterima oleh Senat PPT; atau
- ii. Ijazah sarjana muda atau yang setara dengan mendapat sekurang-kurangnya PNGK 2.50 dan tidak mencapai PNGK 2.75, boleh diterima masuk bergantung kepada penilaian dalaman yang rapi; atau
- iii. Ijazah sarjana muda atau yang setara dengannya tetapi tidak mencapai PNGK 2.50, boleh diterima masuk tertakluk kepada minimum 5 tahun pengalaman bekerja dalam bidang yang relevan.¹⁰

Ijazah Kedoktoran secara Kerja Kursus, dan PhD secara Mod Campuran

- i. Ijazah sarjana yang diterima oleh Senat PPT; atau
- ii. Kelayakan lain yang setara dengan ijazah sarjana yang diterima oleh Senat PPT.

Untuk calon antarabangsa, syarat kecekapan bahasa wajib ditentukan oleh Senat PPT.

4.2 Peraturan Artikulasi, Pemindahan Kredit dan Pengecualian Kredit

4.2.1 Standard Asas

Ijazah Sarjana dan Kedoktoran

- i. Maklumat tentang dasar, peraturan dan proses pemindahan kredit, pengecualian kredit dan amalan artikulasi wajib didokumentasi dalam dasar PPT dan peraturan untuk program.
- ii. Dokumen tersebut wajib mudah diakses oleh calon dan staf.

4.2.2 Standard Tinggi

¹⁰ Pindaan seperti dalam Surat Pekeliling MQA Bil. 1/2013 dengan no. rujukan MQA 07/01 Jld.2 (24) bertarikh 19 Disember 2013 berkuatkuasa pada 1 Januari 2014.

Nota:

Standard sebelum pindaan: Tiada.

Ijazah Sarjana dan Kedoktoran

- i. PPT patut sentiasa mengemaskini proses artikulasi, pemindahan kredit dan pengecualian kredit, termasuk peruntukan kerjasama peringkat nasional dan antarabangsa.

4.3 Pemindahan Calon**4.3.1 Standard Asas***Ijazah Sarjana*

- i. PPT wajib mempunyai dasar, peraturan dan proses yang jelas tentang amalan artikulasi dan disebarluaskan secara efektif berkaitan dengan:
 - 1) Amalan artikulasi berkaitan pemindahan calon dari satu mod ke mod lain (contohnya daripada kerja kursus ke campuran).
 - 2) Amalan artikulasi berkaitan pemindahan calon dari satu program ke program lain.
 - 3) Amalan artikulasi berkaitan pemindahan calon dari satu PPT ke PPT lain.

4.4 Khidmat Sokongan Calon dan Aktiviti Kokurikulum**4.4.1 Standard Asas**

- i. PPT wajib mempunyai satu struktur organisasi yang meliputi perkhidmatan sokongan dan aktiviti kokurikulum. Perkhidmatan sokongan berikut diperlukan untuk kesejahteraan calon:
 - Perkhidmatan kesihatan
 - Kemudahan rekreasi dan sukan
 - Keselamatan
 - Perkhidmatan kaunseling
 - Perkhidmatan internet
 - Insurans kesihatan untuk calon antarabangsa
 - Perkhidmatan dokumentasi

4.4.2 Standard Tinggi

- i. PPT patut menyediakan perkhidmatan sokongan untuk kesejahteraan calon seperti:
 - Penginapan
 - Insurans kesihatan
 - Bantuan kewangan
 - Pengangkutan
 - Pusat jagaan kanak-kanak
 - Tempat sembahyang

4.5 Perwakilan dan Penglibatan Calon

4.5.1 Standard Asas

- i. PPT wajib mendefinisi secara jelas dan menyebarkan dasar, peraturan dan proses tentang perwakilan dan penglibatan calon secara efektif.

4.5.2 Standard Tinggi

- i. Aktiviti calon patut memperkuuh atribut kemahiran insaniah seperti pengurusan, kepimpinan, dan penglibatan dalam komuniti.

4.6 Alumni

4.6.1 Standard Asas

- i. PPT wajib mendefinisi secara jelas dan menyebarkan dasar, peraturan dan proses tentang perkembangan dan operasi alumni secara efektif.

4.6.2 Standard Tinggi

- i. PPT patut melibatkan alumni dalam menyediakan calon untuk profesi masing-masing.
- ii. PPT patut melibatkan alumni supaya mereka dapat menyumbang kepada perkembangan PPT.
- iii. Alumni patut dilibatkan dalam hubungan PPT dengan komuniti.

BAHAGIAN 5: STAF AKADEMIK

Kualiti staf akademik merupakan salah satu komponen terpenting dalam memastikan kualiti pendidikan tinggi. Oleh itu, segala usaha perlu diambil bagi memastikan dasar berhubung pengambilan, perkhidmatan, pembangunan dan penilaian staf adalah tepat dan efektif bagi menyokong dan memperkuuh kualiti dan produktiviti staf. Setiap program juga mesti mempunyai staf berkelayakan yang mencukupi. Penting untuk PPT menyediakan persekitaran kerja yang kondusif bagi menggalakkan pengambilan dan pengekalan modal insan terbaik.

Seorang ahli akademik harus melibatkan diri secara aktif dalam penyelidikan dan perundingan, selain daripada mengajar atau menyelia calon. Mekanisme yang sewajarnya perlu disediakan untuk melatih staf akademik tentang kemahiran penyeliaan dan pengajaran untuk memastikan staf dide dahukan dengan amalan terbaik.

Bebanan dan pembahagian kerja yang saksama merupakan salah satu cara PPT mengiktiraf sumbangan bermerit staf bagi tujuan kenaikan pangkat, penetapan gaji atau ganjaran lain.

STANDARD BAGI BAHAGIAN 5

5.1 Pengambilan dan Pengurusan

5.1.1 Standard Asas

- i. PPT wajib mempunyai dasar dan prosedur untuk pengambilan staf akademik.
- ii. Terma dan syarat perkhidmatan wajib dinyatakan dengan jelas dalam surat tawaran yang disemak secara berkala.
- iii. PPT wajib menubuhkan dasar perlantikan staf yang mengajar dan penyelia untuk menjamin kualiti dan kelestarian program.
- iv. Syarat kelayakan staf yang mengajar dan penyelia patut dinyatakan dengan jelas:

Ijazah Sarjana secara Kerja Kursus, dan Mod Campuran

- 1) Staf yang mengajar / penyelia utama wajib mempunyai kelayakan minimum satu tahap lebih tinggi daripada tahap ijazah yang diambil oleh calon iaitu ijazah kedoktoran.
- 2) Jika staf yang mengajar / penyelia utama tidak mempunyai kelayakan yang diperlukan, staf yang mengajar / penyelia wajib mempunyai pengalaman sekurang-kurangnya 5 tahun:
 - a) dalam pengajaran dan penyelidikan; atau
 - b) sebagai penyelia bersama
- 3) Kriteria tambahan adalah tertakluk kepada kelulusan Senat PPT.

Ijazah Kedoktoran secara Kerja Kursus dan PhD secara Mod Campuran

- 1) Staf yang mengajar / penyelia utama wajib mempunyai kelayakan minimum bagi ijazah setaraf dengan calon dan mempunyai sekurang-kurangnya 2 tahun pengalaman:
 - a) dalam pengajaran dan penyelidikan; atau
 - b) sebagai penyelia bersama
 - 2) Jika staf yang mengajar / penyelia utama tidak mempunyai kelayakan yang diperlukan, pengalaman penyelidikan dan penyeliaan secara meluas adalah kriteria tambahan dan tertakluk kepada kelulusan Senat PPT.
 - 3) Bagi pelajar yang memilih untuk membuat penyelidikan dalam bidang-bidang yang kritikal dan spesifik, PPT boleh melantik *co-supervisor* dari PPT yang mempunyai kepakaran dalam bidang tersebut untuk menyelia.¹¹
- v. Apabila terdapat hanya seorang penyelia, penyelia tersebut wajib merupakan staf sepenuh masa di PPT yang menganugerahkan ijazah.
- vi. Apabila terdapat lebih daripada seorang penyelia, penyelia utama wajib merupakan staf sepenuh masa di PPT yang manganugerahkan ijazah.
- vii. PPT wajib mengadakan garis panduan untuk staf yang mengajar / penyelia

¹¹ Pindaan seperti dalam Surat Pekeliling MQA Bil. 1/2015 dengan no. rujukan MQA.100-1/7/1 (6) bertarikh 11 Mac 2015 berkuatkuasa 1 Julai 2015 bagi kohort pelajar baru.

Nota:

Standard sebelum pindaan: Tiada.

yang merangkumi maklumat berikut:

- 1) menggariskan peranan dan tanggungjawab staf yang mengajar / penyelia;
 - 2) menggariskan prinsip etika bagi tujuan membantu penyelia dalam mengenal pasti dan menyelesaikan isu etika yang mungkin berbangkit dalam tempoh penyelidikan dijalankan;
 - 3) memastikan staf yang mengajar / penyelia menjalankan semua aktiviti dengan integriti akademik dan mematuhi segala kod etika, undang-undang, kaedah dan peraturan berkenaan; dan
 - 4) memastikan nisbah staf yang mengajar / penyelia-calon yang wajar untuk pengajaran dan penyeliaan efektif.
- viii. Kemahiran penyelidikan, pengalaman dan pengkhususan seorang penyelia wajib sejajar dengan bidang penyelidikan calon.
- ix. PPT wajib menukuuhkan mekanisme untuk memantau proses pengajaran dan penyeliaan.
- x. Pengiktirafan, ganjaran, dan imbuhan wajib berpadanan dengan pengagihan bebanan kerja dan pengajaran dan penyeliaan bermerit, berdasarkan dasar dan peraturan yang telus.

5.1.2 Standard Tinggi

- i. PPT patut menukuuhkan satu jawatankuasa penyeliaan bagi membimbang calon merancang penyelidikan dan penyediaan disertasi / tesis.
- ii. PPT patut mempromosikan rangkaian hubungan nasional dan antarabangsa demi mempertingkat kualiti pembelajaran dan pengajaran.

5.2 Perkhidmatan dan Pembangunan

5.2.1 Standard Asas

- i. PPT wajib menggalakkan staf akademik melibatkan diri dalam aktiviti ilmiah bagi mendapatkan pengiktirafan nasional dan antarabangsa.
- ii. PPT wajib mewujudkan kemudahan untuk melatih kemahiran pengajaran dan penyeliaan kepada staf akademik.

5.2.2 Standard Tinggi

- i. PPT patut menggalakkan penglibatan dalam komuniti profesional, akademik dan penyelidikan di peringkat nasional dan antarabangsa.
- ii. PPT patut mengalakukan aktiviti penyelidikan selepas penyelidikan pascasiswa yang akan memanfaatkan industri dan komuniti.
- iii. PPT patut menyediakan sistem mentor demi mempertingkat kualiti pengajaran dan penyeliaan.
- iv. PPT patut mengalakukan penempatan industri.

BAHAGIAN 6: SUMBER PENDIDIKAN

Kemudahan pengajaran dan penyelidikan yang bersesuaian perlu dimasukkan sebagai sumber pendidikan. Ini adalah kerana satu persekitaran penyelidikan yang aktif meningkatkan kualiti pendidikan tinggi.

Sumber pengajaran dan penyelidikan yang memadai adalah perlu bagi menyokong aktiviti pebelajaran. Ini termasuk kemudahan fizikal, sumber manusia, peruntukan kewangan, sumber dan rangkaian atas talian dan kolaborasi. Tidak kurang penting juga, adalah kualiti, keberkaitan, kebolehan untuk diakses, ketersediaan dan penghantaran sumber dan perkhidmatan tersebut, dan penggunaan sebenarnya oleh calon.

Budaya pembelajaran dan penyelidikan akan menarik calon dan tenaga akademik berkaliber tinggi yang akan membentuk satu persekitaran pemikiran kritikal dan perkembangan minda yang ingin tahu seterusnya menyumbang dalam peningkatan ilmu.

59

Penyelidik yang aktif akan menarik geran yang akan meningkatkan skop penyelidikan yang dijalankan oleh staf, dan seterusnya menambah baik ilmu dan pengalaman mereka. Penyelidikan antara disiplin akan memberi kesan positif ke atas program akademik.

Satu persekitaran yang aktif dengan penyelidikan akan menyediakan peluang kepada calon untuk mempelajari dan melibatkan diri dalam pembelajaran dan penyelidikan. Pendedahan kepada persekitaran ingin tahu dan inkuiri dapat mengalakkan calon membentuk kemahiran kental dalam penyelesaian masalah, analisis data dan mengemaskinkan pengetahuan secara berterusan.

Satu penambahan sumber pendidikan yang seimbang dan secara beransur-ansur dapat mengalakkan pembelajaran dan penyelidikan.

STANDARD BAGI BAHAGIAN 6

6.1 Kemudahan Fizikal

Kemudahan fizikal bagi sesuatu program banyak bergantung kepada keperluan program dan penyelidikan bagi bidang tertentu. Ini termasuk ruang yang bersesuaian, kelengkapan dan kemudahan sokongan bagi pengajaran dan pembelajaran, aktiviti penyelidikan dan pentadbiran.

6.1.1. Standard Asas

- i. Program wajib mempunyai kemudahan fizikal yang mencukupi dan bersesuaian bagi menyokong aktiviti pembelajaran dan penyelidikan.
- ii. Kemudahan fizikal wajib mematuhi undang-undang yang berkaitan, dan peraturan kesihatan dan keselamatan.
- iii. PPT wajib memperoleh garis panduan mengenai pembiayaan kemudahan fizikal.
- iv. PPT wajib memperoleh dasar untuk penggunaan teknologi dan komunikasi maklumat dalam program ini secara berkesan.
- v. Perpustakaan atau pusat sumber wajib memperoleh ruang dan bahan rujukan terkini.
- vi. Calon wajib diberi akses kepada kemudahan yang berkaitan di dalam dan luar PPT jika perlu.
- vii. Kemudahan fizikal wajib diselenggarakan, ditambah baik, atau digantikan.

6.1.2. Standard Tinggi

- i. Calon patut mempunyai peluang untuk dilatih dalam penggunaan kemudahan pembelajaran dan penyelidikan yang berkaitan.
- ii. Kemudahan fizikal patut termasuk makmal yang diakreditasikan berdasarkan standard nasional dan antarabangsa.

6.2 Kepakaran Pengajar dan Penyelidik

Kepakaran pengajar dan penyelidik merujuk kepada staf yang telah dilatih dalam pelbagai disiplin atau memperoleh ilmu dan pengalaman dalam bidang penyelidikan, metodologi dan hal yang bersabit dengan aktiviti pembelajaran dan penyelidikan. Mereka akan menasihati dan membantu sekiranya wujudnya masalah dan memberi latihan dalam proses dan aktiviti pembelajaran dan penyelidikan. Kepakaran pengajar dan penyelidik akan diberi dari dalam PPT itu sendiri atau diperoleh dari sumber luar.

6.2.1 Standard Asas

- i. PPT wajib memperoleh dasar atau garis panduan mengenai pembangunan dan pengurusan kepakaran pengajar dan penyelidik.

6.2.2 Standard Tinggi

- i. PPT patut menghargai sumbangan kepakaran pengajar dan penyelidik kepada program.

6.3 Peruntukan Kewangan

Peruntukan kewangan merujuk kepada pengagihan dana untuk pengurusan dan kemampanan program.

6.3.1 Standard Asas

- i. PPT wajib mempunyai tanggungjawab dan autoriti yang jelas dalam menyediakan belanjawan dan pengagihan sumber dengan mengambil kira keperluan tertentu program.
- ii. PPT wajib mempunyai tatacara belanjawan dan perolehan yang memastikan sumbernya mencukupi dan berupaya mengendalikan kewangan dengan cekap.
- iii. Pengagihan kewangan wajib memadai bagi menyokong program.
- iv. PPT wajib memperoleh sistem bagi pengagihan dana pengajaran dan

penyelidikan bagi menyokong program.

6.3.2 Standard Tinggi

- i. Mereka yang bertanggungjawab terhadap sesuatu program patut diberi autonomi secukupnya untuk mengagih sumber sewajarnya demi mencapai matlamat program dan mengekalkan standard pengajaran dan penyelidikan yang tinggi.

6.4 Sumber Atas Talian

Sumber atas talian merujuk kepada sumber diakses kendiri seperti jurnal-e, buku-e, pengkalan data paten dan enjin carian demi menyokong aktiviti pembelajaran dan penyelidikan.

6.4.1. Standard Asas

- i. Sumber atas talian wajib diperuntukan untuk menyokong aktiviti pembelajaran dan penyelidikan.
- ii. Calon wajib diberi akses dan dilatih dalam penggunaan sumber atas talian.
- iii. PPT wajib menyediakan mekanisme bagi perolehan, penyebaran dan pemantauan penggunaan sumber atas talian.

6.4.2. Standard Tinggi

- i. PPT patut memudahkan kolaborasi bagi menggalakkan perkongsian ilmu sesama calon nasional dan / atau antarabangsa.

6.5 Rangkaian dan Kerjasama

Rangkaian dan kerjasama merujuk kepada penyertaan dan perkongsian pengetahuan intelektual, kemudahan dan perkhidmatan di kalangan staf akademik, penyelidik dan institusi pada peringkat nasional dan antarabangsa.

6.5.1. Standard Asas

- i. PPT mesti membantu rangkaian dan kerjasama di kalangan staf akademik, penyelidik dan institusi pada peringkat nasional dan antarabangsa.

6.5.2. Standard Tinggi

- i. PPT perlu mempunyai dasar dan rancangan masa depan untuk rangkaian dan kerjasama dengan institusi nasional dan antarabangsa.
- ii. PPT perlu menyediakan kemudahan yang sesuai dan peruntukan kewangan yang mencukupi untuk rangkaian dan kerjasama di kalangan staf akademik dan penyelidik.

BAHAGIAN 7: PEMANTAUAN DAN SEMAKAN PROGRAM

PPT menggalas tanggungjawab untuk memastikan kualiti dan standard program pascasiswazah terus dikekalkan dan tertakluk kepada pemantauan, penilaian dan semakan.

Pemantauan program pascasiswazah menyediakan mekanisme untuk menambah baik sistem penyampaian program bagi memenuhi matlamat dan objektif program dan kejayaan calon dalam menamatkan ijazah.

Mengenal pasti isu dan perkara utama yang berkaitan dengan program dan mengambil tindakan pemulihan yang sewajarnya adalah penting.

STANDARD BAGI BAHAGIAN 7

7.1 Pemantauan dan Semakan

64

7.1.1 Standard Asas

- i. Setiap program PPT wajib dipantau oleh jabatan, sebagaimana yang diluluskan oleh Senat.
- ii. PPT wajib mempunyai mekanisme untuk mengurus dan menyelaras program bagi memenuhi semua keperluan, terutamanya yang berkaitan dengan jaminan kualiti. Jabatan pula mesti memantau perjalanan program dengan mengambil kira kepentingan pihak berkepentingan.
- iii. Bagi pemantauan dan penilaian, data berikut wajib dianalisis untuk meningkatkan kualiti program:
 - 1) Prestasi calon
 - 2) Pencapaian objektif program
 - 3) Maklum balas daripada calon
- iv. PPT wajib memantau prestasi keseluruhan program secara berterusan. Contohnya, kadar penamatan dan nisbah calon yang bergraduat pada masanya.
- v. Maklum balas daripada pemeriksa luar wajib digunakan untuk meningkatkan kualiti program.

- vi. Penyelidikan wajib dijalankan secara bebas dan mematuhi garis panduan program, etika dan kod tingkah laku. Contohnya, garis panduan tentang plagiarisme.
- vii. Sebarang perubahan atau cadangan baru bagi prosedur dan proses program wajib diluluskan oleh PPT.
- viii. PPT wajib memastikan pencapaian hasil pembelajaran seperti yang dinyatakan dalam Bahagian 1 dokumen ini.
- ix. PPT wajib memastikan pencapaian ciri siswazah seperti yang disenaraikan dalam Kerangka Kelayakan Malaysia (MQF).
- x. PPT wajib menubuhkan jawatankuasa semakan dengan terma rujukan yang jelas.
- xi. PPT wajib menyemak dan menganalisis pencapaian keseluruhan objektif program.

7.1.2 Standard Tinggi

- i. PPT perlu memantau hasil penyelidikan seperti penerbitan, hak cipta, prototaip, paten, dan pengkomersilan.
- ii. Prestasi selepas pengijazahan perlu dipantau melalui kajian longitud dan / atau pengesanan.

7.2 Penglibatan Pihak Berkepentingan

7.2.1 Standard Asas

- i. Semakan program wajib melibatkan pihak berkepentingan yang berkaitan.

7.2.2 Standard Tinggi

- i. PPT perlu menubuhkan Panel Penasihat Program yang mengandungi wakil daripada badan profesional.

BAHAGIAN 8: KEPIMPINAN, GOVERNAN DAN PENTADBIRAN

Pada peringkat jabatan, kepimpinan menyediakan hala tuju yang jelas di samping perhubungan antara pelbagai kumpulan berdasarkan semangat keserakahan dan ketelusan, mengurus kewangan dan sumber lain dengan penuh tanggungjawab dan mengadakan perkongsian bersama pihak berkepentingan dalam penyampaian, penyelidikan serta perundingan pendidikan.

STANDARD BAGI BAHAGIAN 8

8.1 Governan

8.1.1 Standard Asas

- i. PPT wajib menjelaskan struktur tadbir urus dan fungsinya, hubungan dengan pihak berkepentingan dalaman dan luaran, dan kesannya terhadap program. Struktur, fungsi dan hubungan wajib didokumentasikan dan disebarluaskan kepada semua pihak yang terlibat.
- ii. PPT wajib menyatakan dengan jelas kuasa akademiknya.
- iii. Jawatankuasa PPT wajib bergiat aktif dalam pembentukan dasar.
- iv. PPT wajib membentuk mekanisme bagi memastikan integrasi dalam fungsi dan kebolehbandingan kualiti pengajaran dan penyelidikan bagi program yang dijalankan di kampus yang berbeza.
- v. Dasar dan amalan jabatan wajib selaras dengan tujuan PPT.

8.1.2 Standard Tinggi

- i. PPT patut mempunyai satu sistem jawatankuasa yang menyeluruh, saling berhubungan dan diinstitusikan, yang bertanggungjawab terhadap program. Sistem ini patut mengambil kira antara lainnya, perundingan dalaman dan luaran, maklum balas, isu semasa, rangkaian dan kerjasama.
- ii. Prinsip governan patut menggambarkan perwakilan dan penglibatan staf akademik, calon dan pihak berkepentingan lain.

8.2 Kepimpinan Program

8.2.1 Standard Asas

- i. PPT wajib menyatakan kriteria bagi struktur, perlantikan, peranan dan tanggungjawab kepimpinan program dengan jelas.
- ii. Kepimpinan program wajib disandang oleh mereka yang mempunyai kelayakan dan pengalaman pengajaran dan penyelidikan yang sewajarnya.
- iii. PPT wajib membangunkan proses bagi memastikan komunikasi antara jabatan dan kepimpinan program dalam perkara berhubung pengurusan sumber manusia, pengurusan calon siswazah, peruntukan sumber pembelajaran dan penyelidikan dan proses membuat keputusan.

8.2.2 Standard Tinggi

- i. PPT patut memastikan kepimpinan program memikul tanggungjawab membentuk satu persekitaran pembelajaran dan penyelidikan yang mampu melahirkan inovasi dan kreativiti.

8.3 Pengurusan Program

8.3.1 Standard Asas

- i. Staf pentadbiran dalam jabatan wajib berkelayakan, bersesuaian dan mencukupi bagi membantu pelaksanaan program dan kegiatan yang berkaitan.
- ii. Prosedur dan dokumen berkaitan wajib disediakan bagi pentadbiran program.
- iii. Jabatan wajib menjalankan penilaian prestasi pentadbiran program secara tetap.

8.3.2 Standard Tinggi

- i. PPT patut mempunyai satu rancangan latihan untuk pengurusan staf pentadbiran bagi memenuhi keperluan khusus program contohnya pengurusan risiko, penyelenggaraan peralatan khas dan kemahiran teknikal.

8.4 Rekod Akademik dan Penyelidikan**8.4.1 Standard Asas**

- i. Dasar dan amalan jabatan berhubung jenis dan keselamatan rekod berkaitan dengan program wajib tekal dengan dasar dan amalan PPT dan pembekal dana selain mematuhi undang-undang dan peraturan yang berkaitan.
- ii. Jabatan wajib melaksanakan dasar yang telah ditetapkan oleh PPT berhubung hak keperibadian individu dan kerahsiaan rekod.

8.4.2 Standard Tinggi

- i. Jabatan patut secara berterusan menyemak segala dasar berhubung keselamatan rekod termasuk peningkatan penggunaan teknologi elektronik dan sistem keselamatannya.

BAHAGIAN 9: PENAMBAHBAIKAN KUALITI BERTERUSAN

PPT wajib memastikan bahawa siswazah ijazah sarjana dan kedoktoran merupakan pekerja berilmu dan penyelidik berkelas dunia dengan keupayaan untuk menyediakan penyelesaian kepada masalah dan isu masa depan. Justeru, PPT bertanggungjawab memastikan kualiti program pascasiswazah yang mereka tawarkan. Untuk mencapai tujuan ini, PPT mesti terlibat secara berterusan dalam peningkatan kualiti berterusan program tersebut dalam persekitaran yang dinamik.

STANDARD BAGI BAHAGIAN 9

9.1 Penambahbaikan Kualiti

9.1.1 Standard Asas

- i. PPT wajib menubuhkan dasar bagi penambahbaikan kualiti secara berterusan.
- ii. Jabatan wajib mempunyai satu rancangan strategik yang sejajar dengan matlamat tahunan PPT dan mekanisme untuk mencapai sasaran.
- iii. Jabatan wajib melibatkan kakitangan bagi penambahbaikan kualiti secara berterusan.
- iv. Jabatan wajib melibatkan pihak berkepentingan dalaman dan luaran dalam aktiviti yang boleh menyumbang terhadap penambahbaikan program secara berterusan.

9.1.2 Standard Tinggi

- i. PPT perlu mempunyai unit kualiti yang memudahkan pematuhan dasar, proses dan prosedur yang ditetapkan.
- ii. PPT perlu mempunyai sistem ganjaran dan pengiktirafan bagi menggalakkan budaya kualiti.
- iii. PPT perlu mempunyai ulasan berkala untuk penambahbaikan kualiti program secara berterusan.

AHLI PANEL

BIL.	NAMA	ORGANISASI
1.	Walter Wong (Emeritus Prof.) -Pengerusi	INTI International University
2.	Ahmad Shakri bin Mat Seman (Prof. Dr.)	Universiti Tun Hussein Onn Malaysia
3.	M. K. Vidyadarshan Menon (Prof. Dr.)	Universiti MAHSA
4.	Nooh bin Abu Bakar (Prof. Dr.)	Universiti Teknologi Malaysia
5.	Norhanom binti Abdul Wahab (Prof. Datin Dr.)	Universiti Malaya
6.	Saw Sor Heoh (Prof. Dr.)	INTI International University
7.	Siow Heng Loke (Prof. Dr.)	Asia e University

Puan Mahfiza Mohd Nasir membantu dalam proses pembangunan dokumen ini dan boleh dihubungi untuk sebarang maklumat atau pertanyaan lanjut melalui emel:
mahfiza@mqa.gov.my.

GLOSARI

1. **Alumni** merujuk kepada siswazah program.
2. **Calon** merujuk kepada calon sepenuh masa atau sambilan yang mengambil program pascasiswazah secara kerja kursus / mod campuran / penyelidikan. Jika calon merupakan seorang staf, dia tidak memegang jawatan pentadbiran.
3. **Disertasi** merujuk kepada dokumen penyelidikan asli yang disediakan dan dihantar oleh calon bagi penganugerahan ijazah sarjana secara penyelidikan dan mod campuran.
4. **Ijazah kedoktoran industri** merujuk kepada program ijazah kedoktoran di mana calon dikehendaki menggunakan kebanyakan masa mereka untuk menjalankan penyelidikan di organisasi atau industri mereka.
5. **Ijazah kedoktoran secara penyelidikan** merujuk kepada program ijazah kedoktoran di mana calon dikehendaki menyumbangkan penyelidikan asli dalam persekitaran penyelidikan.
6. **Jabatan** merujuk kepada bahagian dalam PPT yang mempunyai tanggungjawab akademik. Contoh ialah kolej, fakulti, sekolah, institut, jabatan, pusat dan unit.
7. **Jawatankuasa Peperiksaan Disertasi / Tesis** patut mengandungi sekurang-kurangnya seorang pengurus dan pemeriksa.
8. **Kajian longitud** merujuk kepada kajian penyelidikan korelasi yang melibatkan pemerhatian berulang ke atas pemboleh ubah yang sama melangkaui tempoh masa yang panjang, kebiasaannya melebihi beberapa dekad.
9. **Kerja kursus** merujuk kepada merujuk kepada kerja yang ditugaskan dan dilakukan oleh calon dalam tempoh masa yang ditetapkan, yang dinilai sebagai bahagian yang melengkapi sesuatu program.

10. **Laporan kemajuan** merujuk kepada penyerahan laporan berkala berkenaan kemajuan calon kepada jabatan.
11. **Panel Penasihat Program** merujuk kepada individu yang dijemput oleh PPT untuk menyediakan maklum balas bagi program.
12. **Pasukan program** merujuk kepada penyelaras dan jawatankuasa pascasiswazah fakulti.
13. **Pembekal dana** merujuk kepada penyumbang kewangan bagi program dan / atau calon.
14. **Pemeriksa dalam** merujuk kepada individu berkelayakan yang menilai disertasi / tesis. Pemeriksa dalam dilantik oleh dan bergabung dengan PPT.
15. **Pemeriksa luar** merujuk kepada individu berkelayakan yang menilai disertasi / tesis. Pemeriksa luar dilantik oleh PPT tetapi tidak bergabung dengan PPT. Pemeriksa luar mungkin diminta menjadi sebahagian daripada Jawatankuasa Peperiksaan Disertasi / Tesis.
16. **Pengarang utama** merujuk kepada pengarang yang membuat sumbangan paling substantif kepada manuskrip akhir yang dihantar.
17. **Penyelaras** merujuk kepada individu yang bertanggungjawab menyediakan panduan bagi kumpulan berbeza untuk bekerja bersama dalam cara yang teratur untuk mencapai matlamat tertentu.
18. **Penyelia industri** merujuk kepada seseorang dari industri yang memiliki pengalaman luas atau kepakaran tinggi dalam topik penyelidikan yang relevan dan dilantik untuk menyelia calon program kedoktoran industri.
19. **Penyelia** merujuk kepada individu atau jawatankuasa yang menyediakan penyeliaan bagi penyelidikan yang dijalankan oleh calon. Mereka boleh dikategorikan sebagai penyelia utama, penyelia bersama, penyelia bidang dan panel penyelia calon penyelidikan.

20. **Pihak berkepentingan dalam** merujuk kepada pihak dalam yang mempunyai kepentingan langsung dengan program. Contoh ialah pengurusan PPT, penyelia dan calon.
21. **Pihak berkepentingan luar** merujuk kepada pihak luar yang mempunyai kepentingan tidak langsung dengan program. Contoh ialah alumni, industri, ibu bapa, kolaborator, pembekal dana dan persatuan profesional.
22. **Program kerja kursus** merujuk kepada program pascasiswazah dengan komponen penyelidikan yang kurang daripada 50 peratus.
23. **Program** merujuk kepada ijazah sarjana atau kedoktoran secara kerja kursus / mod campuran / penyelidikan.
24. **Program mod campuran** merujuk kepada program pascasiswazah dengan sekurang-kurangnya 50 peratus komponen penyelidikan.
25. **Projek penyelidikan** merujuk kepada dokumen komponen penyelidikan yang yang disediakan dan dihantar oleh calon bagi penganugerahan program secara kerja kursus.
26. **Rakan usaha sama** merujuk kepada entiti luar yang terlibat dalam program dan / atau dengan calon.
27. **Rangkaian dan kolaborasi** merujuk kepada MOA, MOU, LOC and LOI yang ditandatangani antara pihak yang bekerjasama.
28. **Rundingan formal** merujuk kepada mesyuarat atau perbincangan yang direkodkan dalam buku log atau emel yang mempunyai senarai kehadiran dan minit.
29. **Rundingan tak formal** merujuk kepada mesyuarat atau perbincangan yang tidak direkodkan, contohnya, perbincangan telefon dan / atau mesyuarat telefon.

30. **Staf akademik** merujuk kepada kakitangan pemberi pendidikan tinggi (PPT) yang terlibat dalam pengajaran dan penyeliaan penyelidikan (termasuk felo penyelidikan).
31. **Staf pentadbiran** merujuk kepada kakitangan PPT yang terlibat dalam menguruskan program.
32. **Staf sokongan** merujuk kepada kakitangan PPT yang terlibat dalam penyediaan bantuan kepada program. Contoh ialah juruteknik makmal, pustakawan, kakitangan ICT dan juruteknik peralatan.
33. **Struktur program** merujuk kepada reka dan bentuk program secara kerja kursus / mod campuran / penyelidikan.
34. **Tesis** merujuk kepada dokumen penyelidikan asli yang disediakan dan dihantar oleh calon bagi penganugerahan ijazah kedoktoran secara penyelidikan dan mod campuran.

74

35. **Undang-undang dan peraturan** merujuk kepada perkara perundangan dan diplomatik yang mengawal kelakuan calon dalam program.
36. **Unit kualiti** merujuk kepada entiti dalam PPT yang memberi nasihat dan menguruskan kualiti program dan pematuhan standard.
37. **Viva voce** merujuk kepada pertahanan secara lisan bagi disertasi / tesis program.

AGENSI KELAYAKAN MALAYSIA
Malaysian Qualifications Agency
Tingkat 14, Blok B, Menara PKNS-PJ
No. 17, Jalan Yong Shook Lin
46050 Petaling Jaya
Selangor Darul Ehsan

Laman web: www.mqa.gov.my

Tel: +603-7968 7002
Faks: +603-7956 9496
Emel: akreditasi@mqa.gov.my

ISBN 978-967-12354-9-2

9 789671 235492